

BRANDKÅRS-

tidskrift

Nr 4 1954

36 ÅRG.

UPPLAGA 11.600 EX.

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÅRERNAS RIKSFÖRBUND
REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: ANDERS EKBERG

JAKOBSGATAN 14, STOCKHOLM C - TELEFON 213606 - POSTGIROKONTO NR 4870

Den finspridda strålen

Engelska synpunkter och undersökningar.

Av rektor Torsten Mohlin.

I den kända engelska facktidskriften "Quarterly", april-juni 1953, är under rubriken "Åstadkommande av spridda strålar för eldsläckning" införd en artikel, vars huvuddrag återges här nedan. De engelska undersökningarna skiljer sig rätt väsentligt från de amerikanska prov, som behandlats i föregående artikel. Sålunda är en del av de här nedan relaterade undersökningarna av laboratoriemässig karaktär. Den praktiske eldsläckaren kanske finner dem något överkliga. I betraktande av de många omständigheter, som inverkar såväl på den spridda strålen i och för sig som på dess släckningseffekt, har engelsmännen med största sannolikhet beträtt en riktig väg, då de börjar med en del spekulationer för att tränga in i problemet, därefter undersöker strålar från redan tillgängliga munstycken och slutligen närmare studerar de omständigheter, som inverkar på strålens form.

Liksom i föregående artikel har även här medtagits en tabell, där några av provningsresultaten sammanställs. Tyvärr kan det ej undvikas att en dylik tabell blir en smula hårdsmält och därför förmodligen verkar avskräckande på en del läsare. Den har emellertid medtagits med tanke på att de yrkesmän, som

mera ingående sysslar med hithörande frågor, där kan finna något av intresse. Övriga läsare kan utan förlust gå förbi tabellen.

Den engelska redogörelsen, som här något beskrivits, avslutas med några reflektioner av författaren till denna artikel. Inuti artikeln förekommer även på ett par ställen korta kommentarer.

Sedan rätt länge har det varit bekant att vid släckning av vissa eldsvådor är vatten i spridd form effektivare än slutna strålar och i ett 1939 utsänt meddelande från "American National Board of Fire Underwriters" framhålles, att spridda strålar tydligt visat sitt värde vid automatiska sprinklersystem samt vid släckningsarbete i kallare och bostadshus. Trots detta har det område, inom vilket den spridda strålen är användbar, aldrig blivit klart bestämd och få vederhäftiga uppgifter, som kan läggas till grund för den spridda strålens användning, har samlats. De skäl för och emot, som framförts har i stor utsträckning varit mera grundade på personlig uppfattning än sakliga undersökningar. Mången gång har detta skett i samband med mycket begränsade försök, ej sällan under pågående eldsläckningsarbete, då

vederbörandes uppmärksamhet varit alltför upptaget av andra uppgifter för att tillåta noggranna och detaljerade iakttagelser.

En noggrann undersökning bör uppdelas i fyra grupper.

1. Fastställande av terminologi.
2. Teoretiska synpunkter på utnyttjande av spridda strålar.
3. Praktiska eldsläckningsförsök.
4. Studier av munstyckets utformning.

Terminologi.

Efter att ha påpekat att de om varandra använda engelska orden "fog" (tjocka), "mist" (dimma) och "spray" (stänk) ställt till mera förvirring än några andra benämningar, som förekommer i samband med eldsläckning, fastslås att "spray" är den lämpligaste benämningen men att det ej fullt täcker behovet.

Då spridda strålar diskuteras, används i England uttrycken "fine" (fin), "medium" och "coarse" (grov) för en ungefärlig klassificering. Hittills tycks emellertid inga försök ha gjorts att mera noggrant bestämma gränserna.

För spridda eldsläckningsstrålar har föreslagits att fin skulle användas för att änge en stråle, vars droppar ej är större än de som levereras av en vanlig insektspruta, vilket innebär att flertalet droppar har mindre diameter än 0,2 mm.

"Medium"-gruppen skulle omfatta strålar med droppstorlek mellan 0,2 och 0,4 medan "grov" skulle beteckna strålar med större diameter än 0,4 mm.

Förmodligen faller de flesta spridda strålar, som kommer till användning vid eldsläckning, under rubriken "medium".

Teoretiska synpunkter på spridda strålar för eldsläckning.

Gång efter annan publiceras i brandtekniska tidskrifter teorier, där försök göres att jämföra verkan mellan spridda och slutna strålar. Olyckligtvis glömmes vederbörande ofta viktiga medverkande faktorer, vilkas närvaro utgör hinder för hundraprocentigt utnyttjande av vattnets kylande verkan.

(De jämförelser mellan slutna och spridda strålar, som jag gjorde i föregående artikel, var endast av rent grundläggande natur och lider även av samma brister. Utom mycket ingående prov med olika strå-

lar är det omöjligt att få fram en riktig jämförelse. Vattnets släckningsverkan är med största sannolikhet mera komplicerad, än vad man i allmänhet tror och beroende av flera olika egenskaper hos strålen.)

Om snabb ångbildning vore den enda viktiga egenskap som fordras, skulle den största effekten nås genom att åstadkomma minsta möjliga droppar. För att fullt utnyttja den kylande verkan måste emellertid en del av dropparna nå eldhärden och det är ej svårt föreställa så fin spridning att detta vore omöjligt. Ett enkelt praktiskt exempel är den stråle, som erhålles med en vanlig refräschör, d. v. s. den typ som ibland användes på caudecologneflaskor. Refräschören arbetar med både luft och vätska. I större format återfinnes typen i trädgårdssprutor, avsedda för insektsbekämpning, vid sprutmålning samt inom textilindustrin, där den användes för att i lokalerna hålla lämplig fuktighetshalt. En skärm placerad endast någon meter från en sådan apparat skulle ej ens fuktas. De mycket små dropparna förångas fullständigt under det de rör sig en kort sträcka genom luften. Tydligt kan detta iakttagas vid textilindustrins befuktningsanläggningar, där fina strålar sprutas ut tillsammans med luft. Strålarna når ej längre än några decimeter. Härav framgår att det måste finnas en undre gräns för droppstorlek, under vilken man ej kan gå, om vattnet skall nå eldhärden.

En stråle endast bestående av partiklar, som är alltför små för att nå det brinnande ämnet, skulle verka släckande genom att luften uppblandas med stora mängder vattenånga och på så sätt kväva lågorna. Den skulle få samma verkan som kvävande gas, t. ex. kolsyra. Men om vattnet ej kyler ned det brinnande materialet under antändningstemperaturen, skulle elden blossa upp så fort strålen tas bort.

Av det ovan anförda kan dragas den slutsatsen, att de spridda strålarnas släckningsverkan beror på minst två omständigheter.

1. Luften, som omger lågorna, uppblandas med vattenånga, varav en del bildas redan, då dropparna passerar lågorna.

2. Kylning av det brinnande materialet genom förångning av de droppar, som når eldhärden.

För att nå bästa möjliga resultat skulle således den spridda strålen innehålla åtminstone en del droppar, som är stora nog att nå den brinnande ytan. Någon kvävning av lågorna kan ej beräknas ske genom förångning av dessa

jämförelsevis stora droppar. Närvaron av mindre droppar, som förångas hastigare skulle däremot i hög grad bidra till kvävning. Förmodligen finns det något lämpligt mått för droppstorlek och spridningen, som ger bästa möjliga resultat vid vanligen förekommande släckningsuppgifter, men ännu har veterligen inga riktlinjer utformats.

De här framförda spekulationerna har endast berört släckning av brand i fasta ämnen, men användning av spridda strålar mot brinnande vätskor rekommenderas allmänt, särskilt i USA, och det kan vara lämpligt att här i korthet betrakta i vad mån användning av spridda strålar mot brand i vätskor skiljer sig från samma metod mot fasta ämnen.

Den kvävande verkan av förångade droppar och kylningen av omgivningen — exempelvis behållarnas väggar för att förhindra återantändning — är mer eller mindre densamma som vid fasta ämnen medan kylningseffekten på det brinnande materialet i och för sig uteslutande beror på vätskans egenskaper. Uppenbarligen är det inte möjligt att med vatten kyla ned en vätska med låg flampunkt, t. ex. bensin till en temperatur, som ligger under flampunkten. I dylika fall kan således kylning av själva vätskan ej ha någon inverkan på släckningen, vilket däremot är fallet, då det gäller vätskor med hög flampunkt.

Firman Mather och Platt, känd genom sina sprinkleranläggningar, påstår att vid deras Mulsifyresystem beror släckningen på uppkomsten av obrännbar emulsion bestående av olja och vatten. Resultatet nås enligt firmans mening genom att bombardera oljeytan med vattendroppar, som rör sig med stor hastighet.

Det anses att de av den spridda strålens egenskaper, som redan omnämnts, är de ur eldsläckningssynpunkt viktigaste, men även andra faktorer bör ej glömmas vid försök att bedöma den spridda strålens värde som allmänt släckningsmedel. Av dessa ligger följande närmast till hands.

1. Som skydd mot värmestrålning och detta ej endast med tanke på personalen utan även för att direkt underlätta släckningsarbetet genom att minska strålningen från den ena brinnande ytan till den andra.
2. För kylning av atmosfären i en lokal och därigenom bidra till snabbare inträngning.

3. För att minska röken.
4. För att minska rökens giftverkan.
5. För att minska risken för dammexplosioner.
6. För att minska elektriska risker.

Eldsläckningsförsök med spridda strålar.

Rätt många släckningsförsök har utförts med spridda strålar. De flesta har varit rent praktiska och avsett att undersöka värdet av en bestämd munstyckstyp mot en brand av visst slag. Ehuru man ej kan förneka värdet av undersökningarna, saknas likväl sådana upplysningar av grundläggande betydelse, som fordras för att ge en klar bild av den spridda strålens verkningsätt.

En författare (Hendricks) beskriver dock vetenskapliga försök, som gjorts med flera olika munstyckstyper avsedda för andra ändamål än eldsläckning. Försöken avsåg ej att klargöra verkan utan gällde skydd av en plåt, som utsattes för upphettning. Proven gav som resultat att skyddet blev bättre, då strålen placerades så att plåten fuktades, än om den endast tjänstgjorde som skärm mellan värmekällan och plåten. De finfördelade strålarna gav ej märkbart bättre skydd än de grövre. Några uppgifter på droppstorlek finns ej men vattenmängden från de undersökta munstyckena mättes däremot.

Bland specialundersökningarna utgöras sannolikt flertalet av försök mot oljebränder men endast ett fåtal detaljerade rapporter har publicerats. Av dessa är några prov med Mulsifyresystem, anordnade år 1937 av ett antal försäkringsanstalter, och en rapport från amerikanska marinen år 1944 av särskilt intresse. Mulsifyreproven gjordes mot olika slag av oljerisker såsom fartyg, transformatorer, öppna cisterner, oljeeldningsanläggningar. Inga prov med fotogen eller andra oljor med låg flampunkt finns angivna.

Resultaten visar tydligt att systemet lämpar sig för bekämpande av sådana bränder men verkningsättet blev däremot ej föremål för undersökning. Rapporter från amerikanska marinen försök berör oljebränder på fartyg. Härvid gjordes en erfarenhet av särskilt värde, som även kan få betydelse för eldsvådor av annan typ. Man konstaterade nämligen vid dessa prov, att strålen ej nödvändigtvis måste riktas mot eldhärden.

Studier över metoder för framställning av spridda strålar.

Många forskare har sysslat med problemet att framställa spridda strålar med vissa egenskaper, avsedda att fylla olika uppgifter. I de flesta fall har detta medfört att forskningen fått ett starkt begränsat mål, ehuru en och annan har försökt att undersöka problemet mera allsidigt.

Grundläggande undersökningar.

De flesta av de grundläggande undersökningarna har berört sönderdelningsproceduren i mycket finfördelade strålar, sedan dessa lämnat munstycket eller också under inverkan av tryckluft. Även andra vätskor än vatten har härvid kommit till användning. Det torde ej vara nödvändigt att i detta sammanhang ingående redogöra för dessa undersökningar, som för övrigt finnas återgivna i flera olika publikationer.

Om en stråle med låg hastighet bringas i kontakt med en luftström, vars hastighet efter hand stegras, kan tre tydliga gränser iakttagas. Är luftströmmens hastighet låg och strålen fin, blir dropparnas diameter större än strålens. En fransk forskare (Littaye) har funnit, att förhållandet mellan dropparnas och strålens diameter blir 1,89:1. Ökas luftströmmens hastighet över en viss kritisk gräns, bildas mindre droppar i större utsträckning. I praktiken motsvarar detta ungefär den droppstorlek, som erhålles med en insektspruta. Ökas luftströmmens hastighet ytterligare när man slutligen ett stadium, där dropparna blir så små att de knappt är mätbara.

Problemet är emellertid mycket invecklat. Har luftströmmen låg hastighet, förefaller det som om lägre hastighet och grövre stråle på något sätt hänger ihop. Vid hög hastighet på luftströmmen synes denna däremot bära sammankopplas med grövre strålar. Det har även påvisats att vid högre tryck vätskans ytspänning spelar en obetydlig roll, vilket kan tyda på att användning av vätnedel ej skulle ha någon större betydelse för sönderdelningsproceduren, åtminstone vid höga tryck.

Ett par forskare (Merrington och Richardson) har experimenterat med munstycken anbragta på flygplan med hastigheter motsvarande de luftströmmar, som gav de minsta dropparna. Härvid konstaterade de, att strålens sönderdelning inledes på grund av turbulens i

strålen men att sönderdelningsproceduren slutligen bestämmes av luftens friktion mot strålens yttre delar. De fastslog också, att vätskans specifika vikt och viscositet (mer eller mindre lättflytande) hade stor inverkan och att medeldiametern på dropparna beror av munstyckets storlek och utformning. För dropparnas medelstorlek utarbetade de en formel men fann att den ej stämde för låga hastigheter och grova munstycken.

Studier av spridda strålar.

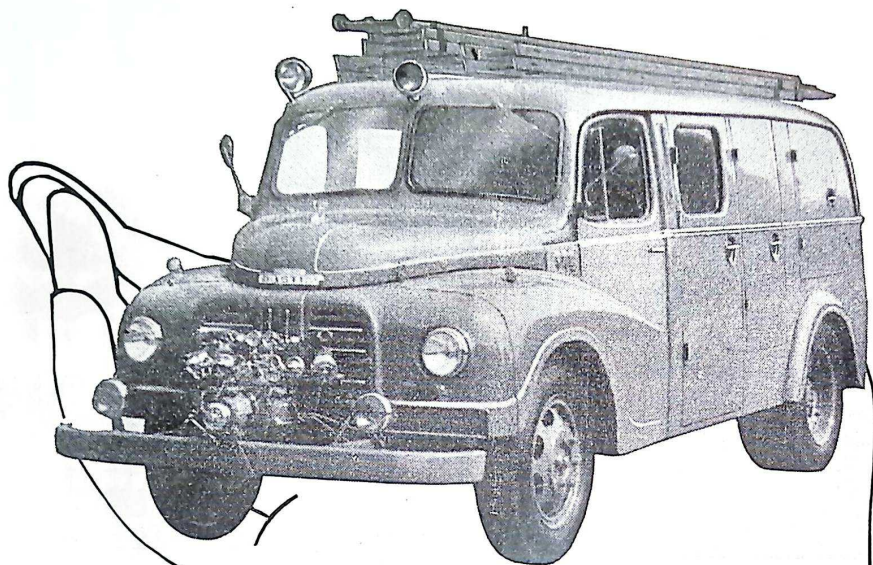
Vid undersökningar av spridda strålar för eldsläckning har forskarna i allmänhet studerat två typer. I den ena bringas vattnet att virvla i munstycket, i den andra bringas två eller flera smala strålar att skära varandra framför munstyckets mynning. Den första typen kan på svenska lämpligen kallas virvelmunstycke den andra munstycke med kryssstrålar. Försök har gjorts med insatser, som ändrar vattnets strömningsriktning i strålröret, innan det pressas ut genom en nålventil i munstycket. Härvid synes en vidgning av munstycksöppningen ej inverka på droppstorleken medan dropparna däremot är mycket beroende av diametern på de kanaler, som ändrar strömningsriktningen. Vid prov med typen kryssstrålar har iakttagits att dropparna blir mindre, då vinkeln mellan strålarna ökas och att vid en och samma vinkel en höjning av trycket förbättrar både strålens kvalitet och dess räckvidd.

(Måhända är det denna iakttagelse, som varit orsaken till att högtryckspumpar kommit till användning i samband med spridda strålar. Huruvida detta är den ändamålsenliga lösningen torde det ännu vara för tidigt att yttra sig om. Härför behövs med största sannolikhet förutom undersökning av strålarnas utformning även jämförande eldsläckningsprov under förhållanden liknande dem, som brandkärer vanligen möter på eldstället.)

Förutom ovan relaterade prov med strålar, som kan lämpa sig för eldsläckning, har gjorts ett stort antal undersökningar med i allmänhet mycket små vattenkvantiteter. Av dessa kan man emellertid ej draga några för brandväsendet betydelsefulla slutsatser, bl. a. därför att tillräcklig hänsyn ej tagits till räckvidden.

Undersökning av spridarmunstycken för eldsläckningsändamål.

Innan arbetet fortsattes ansågs nödvändigt att undersöka egenskaperna hos några av de spridarmunstycken, som redan finns tillgäng-

BRANDBILAR

På valfria chassier bygger vi
brandfordon av alla slag:

Piketvagnar, stegvagnar, tank-
vagnar, redskapsvagnar, stan-
dardvagnar, specialvagnar.

Vårt tillverkningsprogram om-
fattar även:

Brandjeepar, ambulanser, red-
skapskärror, slangkärror, släp-
kärror, stegar m. m.

Allmänna Brandredskapsaffären AB

Scheelegatan 28 STOCKHOLM Telefon 52 07 95

Avdelningskontor:

Hälsingborg, Stampgatan 3, tel. 130 09

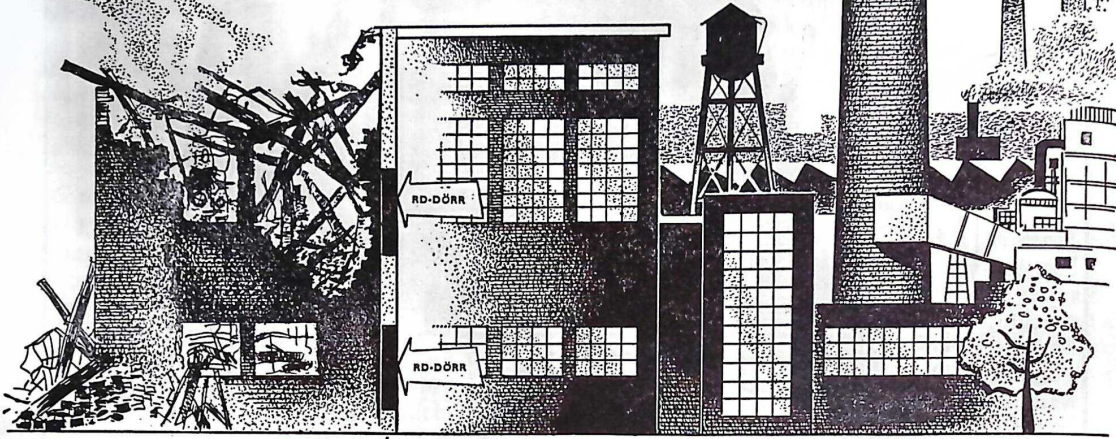
Borås, Bergdalsgatan 20, tel. 208 54

Sundsvall, Box 818, tel. Matfors 452

Det lönar sig
att räkna med
ROSENGRENS
vid värden
av värden

*Det brinner
för ca 100 miljoner kronor
årligen enbart i Sverige*

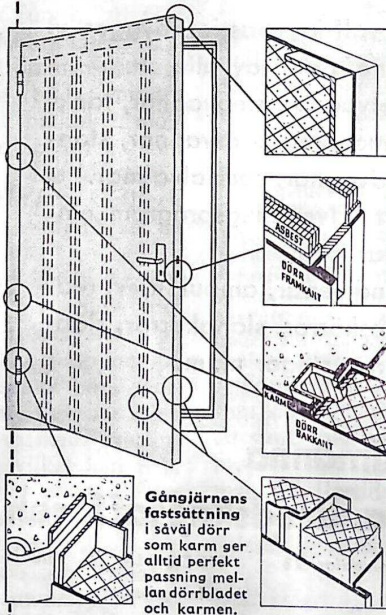
Det lönar sig att räkna med **ROSENGRENS** vid värden av värden

Hit, men inte längre...

Storbranderna ökar oroväckande. Enbart i Sverige uppgår de materiella skadorna till mer än 1/4 miljon kronor per dygn — ekonomiska förluster genom driftsavbrott o.dyl. ej medräknade.

Stora värden står alltså på spel. Det är därför nödvändigt att bygga ett säkert brandskydd — ett brandskydd som man kan lita på. Till ett säkert brandskydd hör en motståndskraftig branddörr. Ofta markerar branddörren gränsen mellan partiell skada och total förödelse.

Rosengrens branddörr typ RD isoleras med fast gjuten massa s.k. "kassaskåpsisolerings". Detta gjutförfarande garanterar isoleringsjämnhet över hela dörren. Massans styvhet och höga isoleringseffekt bidrar dessutom till att RD-dörren kan göras tunnare och smidigare än andra branddörrar. RD-dörren ger också säkrare brandskydd, billigare installation, lägre underhållskostnad och längre livslängd.

Hörnförstärkning
I alla fyra hörnen ser extra stadga och tätet åt dörren.

Läslådan
— som ligger helt inbäddad i asbest — är tät och passar till alla standardlås.

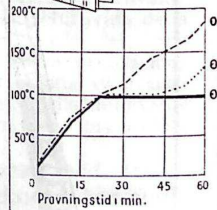
Fasta bakreglar
säkrar dörren i karmen även om gångjärnen deformationerats vid brand eller inbrottsförsök.

Fast gjuten massa
s.k. "kassaskåpsisolerings" ger isoleringsjämnhet och extra styvhet åt dörrbladet.

Före hopsättningen grundmålas varje detalj ut- och invändigt för att skyddas mot rostbildning.

Vill Ni veta mer om RD-dörren, ring eller skriv efter utförligare upplysningar.

Provningsdiagram
för
brand-
dörr
typ RD

1. Vid läslådan, som utsätts för ca 2 1/2 av den totala dörrytan.
2. Vid en av stagprofilerna.
3. På en punkt mellan stagprofilerna, där utrymnet mellan dörrplåtarna enbart utgöres av isoleringsmassa.

BRANDHÄRIG KLASS B 1
BRANDPROVET BEHÖR TILL
TILLVERKNINGEN KONTROLLERAS
AV SVENSKA PRODUKTINSTITUTET
FÄR EJ ÖVERMÅLAS
ROSENGRENS GÖTEBORO

ROSENGRENS ger mervärden för värden av värden

liga från små munstycken, avsedda för att användas med applikatorrör, till sådana, som är avsedda för normala strålrör och vattenkanoner. Följande egenskaper gjordes till föremål för undersökning.

1. *Strålens form.* Strålen mättes och fotograferades. De undersökta munstyckena gav mycket olika strålar från moln av obestämd form med några meters räckvidd till välformade och homogena spridda strålar med en längd av 16 à 17 m.
2. *Vattenmängden.* Denna mättes vid olika tryck upp till 120 lbs/sq.in., d. v. s. 8,4 kg/cm². Vid ett munstyckstryck av 8,4 kg/cm² varierade vattenmängden från 4½ till 130 gallon per minut, d. v. s. från omkring 20 till 600 l/min.
(En engelsk gallon, s. k. Imperial-gallon, är 4,546 lit., medan en amerikansk gallon, USA-gallon är 3,785 lit., en upplysning som här medtagits med hänsyn till att engelska och amerikanska fackbroschyrer stundom förekommer här i landet.)
3. *Vattenfördelningen.* Denna mättes i kärl, som uppställdes på ett plan 4 fot under munstyckets nivå. Den jämnaste vattenfördelningen över den av strålen vätta ytan erhöles från ett munstycke (AOM) med krystrålar, som lämnade omkring 40 l/min. på en yta, som var omkring 6 m lång och 2,5 m bred.

Munstycksbeskrivning.

En kort beskrivning på vattenmängdsuppgifter, den vätta ytans storlek och den största

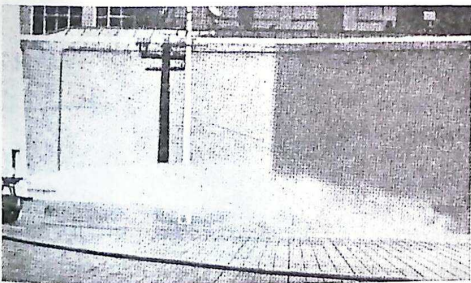

Bild 1. Strålröret monterat horisontalt 4 fot över markytan. Strålen fotograferad vid ett munstyckstryck av 120 lbs/sq.in. (8,4 kg/cm²). Strålen fotograferades även framifrån och bakifrån. Vid fortsatta undersökningar utplaceras fyrkantiga uppsamlingskärl (10×6×6 tum) framför munstycket och strålröret placerades 4 fot över uppsamlingskärlens överkant. Den uppsamlade vattenmängden "kartlades", se bild 3.

vattenmängden, som samlades på någon del av den vätta ytan återfinnes i tabell I.

Strålarna.

För att kunna upprätta ett protokoll över undersökningen fotograferades strålarna. De olika munstyckena fästes på ett 2½" strålrör, som var försett med snabbt verkande avstängningsventil jämte manometer. Strålröret inställdes horisontalt 4 fot över markytan (se bild 1). Kameran ställdes på samma höjd och strålen togs både från sidan och framifrån. Munstyckstrycket hölls vid 8,4 kg/cm². En tredje bildserie togs med en kamera uppställd bakom strålröret. De senare bilderna togs vid olika munstyckstryck 60, 80, 100 och 120 lbs/sq.in. (4,2, 5,6, 7 och 8,4 kg/cm²).

Bilderna av applikationsrören togs endast vid ett tryck av 8,4 kg/cm², en bild från sidan och en framifrån.

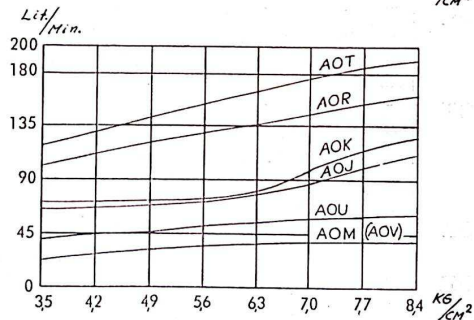
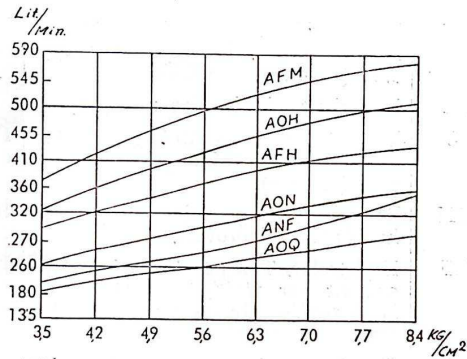

Bild 2. Grafisk framställning av vattenmängd i munstycken av olika typ vid varierande tryck. Med undantag av AOK och AOJ företer samtliga munstycken ungefär samma jämna ökning av vattenmängden, då munstyckstrycket stegras. AOK och AOJ visar emellertid att inte heller denna detalj får förbises vid anskaffning och är således exempel på hur komplicerat den spridda strålens problem är, om man skall nå bästa möjliga resultat.

Tabell I. Studera tabellen och drag slutsatser. Några framlägges här nedan.

Räckvidden: Endast strålar med vattenmängder över 350 l/min visar god räckvidd. Bland dessa är det ingen av typen krysstrålar. Förmodligen är inget av de provade munstyckena idealiskt. Bättre räckvidd bör kunna uppnås med 8,4 kg/cm² i munstycket. (Tyvärr finns det ingen uppgift hur räckvidden bedömts. Den angivna räckvidden förefaller i några fall egendomlig, då den jämföres med den vätta ytans längd.)

Strålens form: Vattenkonen är i de flesta fall fylld, men ihålig kon förekommer även. De strålar, vilka rubricerats som moln, har påtagligt kort räckvidd. De torde knappast motsvara kraven vid normalt förekommande eldsläckningsuppgifter.

Den vätta ytan: Omräknas den vätta ytan till rektangel får man ett ungefärligt mått, som är tillräckligt noggrant för jämförelse mellan de olika strålarna. Med en sådan beräkningsgrund varierar den vätta ytan mellan 110 och 14 m².

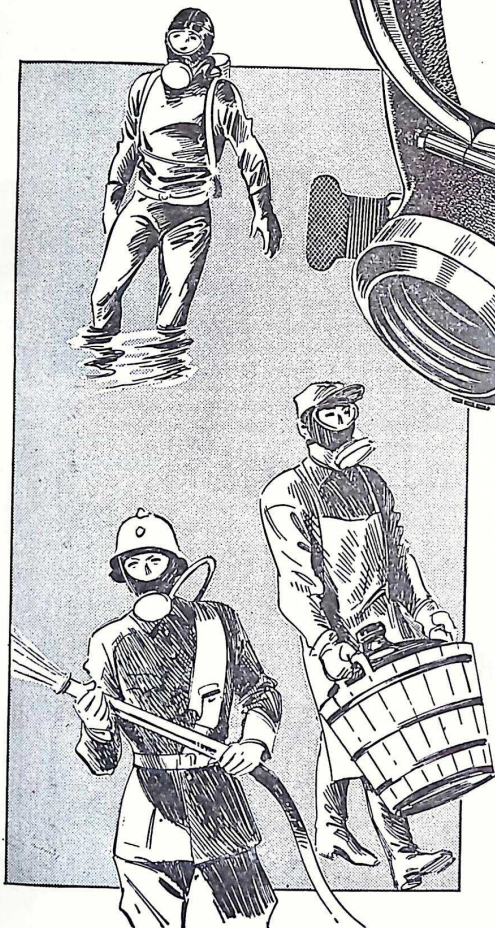
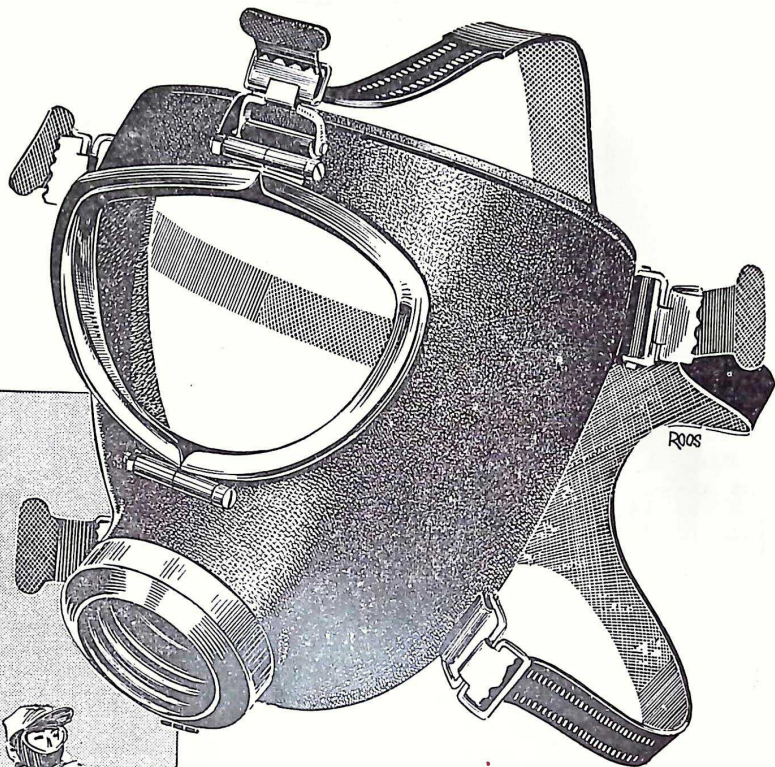
Vattenfördelningen: Med ledning av den sålunda beräknade ytan och vattenmängden per minut har ett medeltal för vattenskiktets djup uträknats och införts i sista kolumnen. Denna uppgift, som givetvis ej är fullt korrekt, men tillräcklig för jämförelse, saknas i originalet. Den är dock av rätt stor betydelse. AOK, AOJ och AOM ger strålar med jämn fördelning, medan ANF visar den ojämnaste fördelningen och samtidigt på vissa områden det djupaste vattenskiktet.

Beteckning Jfr bild 1	Beskrivning	Strålens form och räckvidd från strålröret	Vätta ytan		Vatten- mängd vid 8,4 kg/cm ² l/min	Vatten- mängd i mm	
			Längd	Bredd		Största	Medel- tal
AFM	Virvelspridare. Strålröret utrustat med ledskenor. Munstyckets utlopp 3/4" (19 mm).	Fylld kon. c:a 17 m.	18	3	580	105	10,7
AOL	Reglerbart, ringformigt utlopp.	Ihålig kon. c:a 11 m.	16	3	510	78	10,5
AFL	Virvelspridare. Strålröret utrustat med ledskenor. Munstyckets utlopp 3/4" (19 mm).	Fylld kon. c:a 9 m.	14	4	440	105	8,5
AON	Reglerbart, ringformigt utlopp (ej helt öppet vid provet).	Ihålig kon. c:a 12 m.	13	3	360	82	9
ANF	Krysstrålar. Två par 1/4" (6,4 mm) och ett par 5/16" (8 mm) i rad. Skyddsstråle från tre par 3/32" (2,4 mm).	Koniskt moln med ojämn täthet. c:a 7 m.	10	11	350	108	3
AOQ	Krysstrålar två par 3/16" (4,8 mm) och två par 1/4" (6,4 mm) i rad. Skyddsstråle från två par 3/32" (2,4 mm).	Moln, liknande en tjock solfjäder. c:a 7 m.	7	6	280	28	6,7
AOT	Krysstrålar. Applikator 2 m. Munstycke 1". Hålen placerade i sju cirklar med resp. 1, 4, 4, 6, 8, 8 och 6 par i varje. Hålens storlek 1/16" (1,6 mm).	Moln, nästan klotformigt. (diameter knappt 2 m.)	4	5	190	34	9,5
AOR	Krysstrålar. Åtta par 1/8" (3,2 mm) i cirkel och ett par 1/8" i centrum.	Nästan konisk. c:a 6 m.	8	3,5	160	30	5,7
AOK	Krysstrålar. Sju cirklar på trappstegsformat munstycke. Resp. 4, 8, 8, 8, 16 och 15 par. Hålens storlek 1/32" (0,8 mm).	Moln, nästan klotformigt. c:a 3,5 m.	5	1,5	125	46	17
AOJ	Krysstrålar. Liknande AOK men med smalare munstycke.	Moln av obestämbar form. c:a 3 m.	6	1,5	110	37	12,2
AOU	Krysstrålar. Applikator 2 m. Munstycke 1/2". Hålen placerade i två cirklar med resp. 4 och 6 par. Hålens storlek 1/16" (1,6 mm).	Moln, nästan klotformigt. (diameter c:a 1,5 m.)	4	3,5	40	20	2,9
AOM	Krysstrålar. Två par 3/32" (2,4 mm) och ett par 1/8" (3,2 mm) i rad.	Finfördelat, koniskt moln. c:a 3 m.	5,8	2,7	38	10	2,4

Nyhet

från

BICAPA

Halvmåns-masken nr 777

med ett enda stort ögonglas, ytterligare en produkt från BICAPAS kvalitetstillverkning.

Tillverkad helt av gummi.

Imskivor eller imskyddspasta användes mot imbildning på ögonglaslet.

Bandställ och ögonglas lätt utbytbara.

För brandkårsändamål	} BICAPA	
För industriellt bruk		helmask
För dykning		nr 777

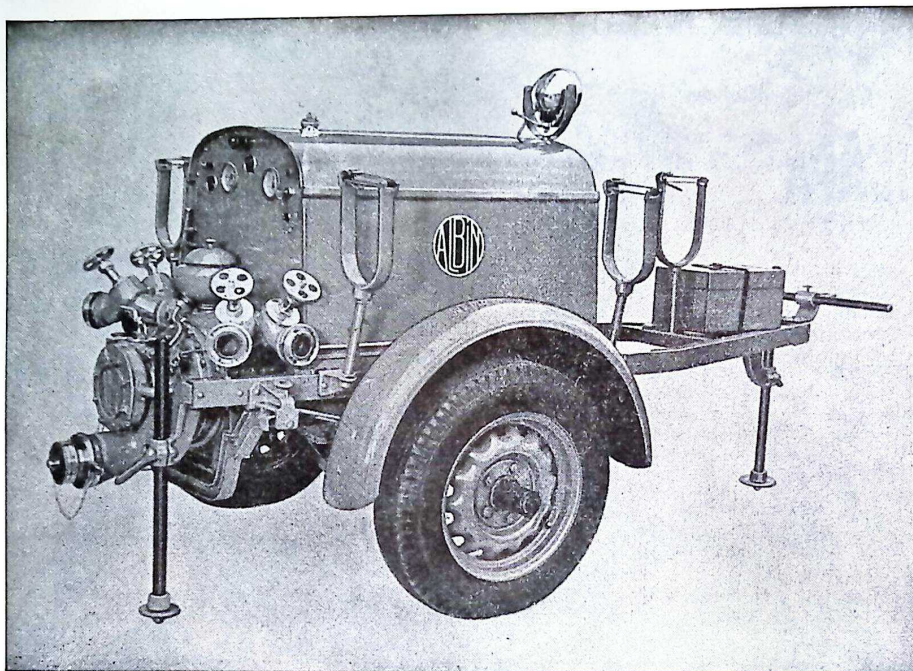
Begär offert och närmare upplysningar från specialfirman för arbetarskyddsmateriel

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & Co AB

Kaptensgatan 6
STOCKHOLM Ö

Telefon (växel): lokalsamtal 67 91 30
rikssamtal 62 49 56, 62 49 92

Större motorbrandsprutor
 för
 brandkårer och industrier

ALBIN-1500 spec.	1800	l/m	9	kg/cm
"	2400	"	6	"
ALBIN-1500	1600	"	9	"
"	2200	"	6	"

Slang, armatur och övrig brandredskap.

ALBIN MOTOR KRISTINEHAMN
 TELEFON 15000 VÄXEL

Vattenmängd.

Vattnet levererades av en elektriskt driven centrifugalpump genom en 2½" gummerad slang. För mätning av större vattenmängder än 125 l/min. användes mätare i ledningen, mindre vattenmängder kontrollerades genom att under viss tid spruta in vattnet i en grade-rad cistern.

Bild 2 återger resultaten grafiskt.

Mätning av vattenfördelningen.

För att få en bild av vattenfördelningen användes fyrkantiga uppsamlingskärl, vart och ett 10×6×6 tum³, d. v. s. 25,4×14,2×14,2 cm³. Dessa placerades i olika regioner av den vätta ytan. Den vattenmängd, som under en viss tidsperiod samlades i kärlen uppmättes. För att undvika att stänkvatten från marken kom in i uppsamlingskärnen var dessa placerade på vinkeljärnsramar. Varje ram rymde 5 kärl, uppställda med ett avstånd av ½ fot. Ramarna placerades i rader med lämpliga avstånd vinkelrätt mot strålrörets riktning. Strålröret placerades horisontalt och 4 fot högre än uppsamlingskärnlens överkant. Under det att

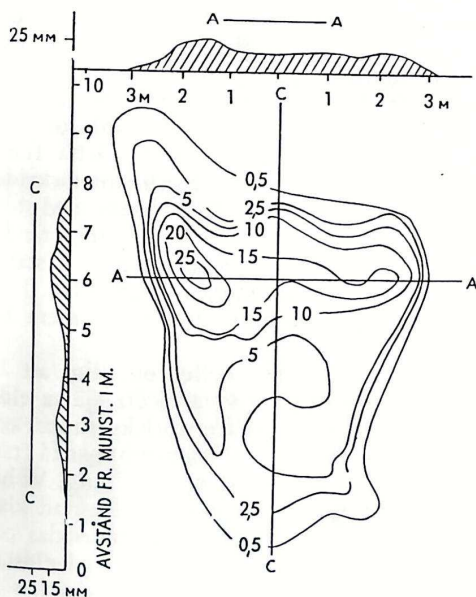

Bild 3. Vattenmängden, angiven i mm, är på bilden inritad på samma sätt som nivåkurvorna på en karta, liksom om vattendropparna frusit i samma ögonblick, de nådde marken. Längdsektionerna C—C är tagen längs en linje genom strålrörets centrum. Tvärsektionen A—A är tagen genom "högsta punkten", som här är 25 mm.

trycket reglerades avskärmades munstyckena från uppsamlingskärnen medelst en skjutbar skiva. När trycket inställts drogs skivan bort en viss tid, vanligen en minut. De största munstyckena fick endast verka ½ minut mot uppsamlingskärnen.

Vid prov med applikatorsrör hölls både spridararmestycket och rörets bakända 4 fot över uppsamlingskärlet. Anledning härtill var att applikatorsröret bör betraktas, som en enhet. Ehuru metoden givetvis kan kritiseras, visade den sig med hänsyn till rörens olika längd och olika vinklar ändamålsenlig.

Den på olika punkter av den vätta ytan uppsamlade vattenmängden inritades sedan i form av kurvor, liknande nivåkurvorna på en karta. Metoden framgår av bild 3, där även en längdsektion och en tvärsektion inritats.

Som yttergräns för den effektivt vätta ytan har vid uppritningen tagits den linje, som anger vattenmängd av 0,01 gallon per kvadratfot i minuten, motsvarande ett vattenskikt av 0,5 mm. Hela den vätta ytan är naturligtvis något större än figuren visar men vattenkvantiteten utanför ytterkonturen är obetydlig och kan därför förbises. Den vätta ytans ungefärliga proportioner jämte totala vattenmängden och maximikvantiteten framgår av tabell I.

Slutsatser.

Undersökningen visar tydligt, att de spridararmestycken, som finnas tillgängliga vid normalt eldsläckningstryck 120 lb/sp.in. (8,4 kg/cm²) lämnar mycket olika strålar och mycket olika vattenmängder. Vattenfördelningen och räckvidden är även mycket varierande. Den jämnaste fördelningen visade ett munstycke (AOM) med tre par krysstrålar, två par med en diameter av 3/32 tum (2,4 mm) och ett par med 1/8 tum (3,2 mm) med strålpären ordnade i en rak, horisontal rad.

Droppstorleken mättes ej. Kunskaper härom anses emellertid nödvändiga för en fullständig analys av de spridda strålarna.

Framställning av krysstrålar.

På grund av de olikheter, som de undersökta spridda strålarna uppvisade, ansågs de tillgängliga munstyckena inte lämpliga som grund för studier av släckning med spridda strålar. Det beslöts därför att närmare undersöka strålar utformade enligt en bestämd metod. Man valde metoden krysstrålar och beslöt

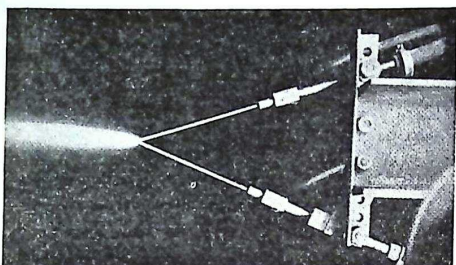

Bild 4. Anordning för försök med ett par krysstrålar. Dessa försök, där vinkeln, munstycksdimensionen och munstyckstrycket kan varieras, är avsedda att utgöra grunden för fortsatta försök. Avsikten är att först grundligt studera spridningsproblemet och därefter övergå till släckningsförsök.

att i första hand begränsa försöken till endast ett par strålar.

För detta ändamål konstruerades den apparat som bild 4 visar. I denna apparat monterades ett par noggrant tillverkade små strålrör. Under proven ändrades brytningsvinkeln, munstycksdiameter och munstyckstryck.

Undersökning av krysstrålar.

Med begagnande av munstycken med en diameter av $1/16''$, $2/16''$ och $3/16''$ (1,6, 3,2 och 4,8 mm) mättes vattenmängden vid olika tryck. Därefter mättes vattenfördelningen vid olika vinklar och tryck och inritades på en skiss på sätt som förut beskrivits.

Undersökning av droppstorlekar gjordes även. För detta ändamål användes ihålliga mikroskopglas med ricinolja, i vilka prov från strålarna uppsamlades. Förstorade fotografier togs och dropparna mättes och räknades.

Resultat och slutsatser av försöken med krysstrålar.

Genom att variera vinklarna mellan strålarna och trycket visade det sig möjligt att få fram olika strålformar så att den väta ytan antingen blev lång och smal eller kort och bred. Den minsta väta ytan var 10,2 fot lång, 2,8 fot bred, d. v. s. 3,3 m lång och 0,8 m bred. Denna stråle lämnades av två 1,6 mm munstycken, munstyckstryck $1,5 \text{ kg/cm}^2$ och 20° vinkel. Den största väta ytan var 25,0 fot lång och 15,4 fot bred, d. v. s. 7,6 m lång och 4,7 m bred. Härvid användes två 4,8 mm munstycken med $2,5 \text{ kg}$ tryck och 70° vinkel.

Med ett par 1,6 mm munstycken, mun-

styckstryck $8,4 \text{ kg/cm}^2$ och 90° vinkel erhöles strålar, där droppstorleken varierade mellan 0,7 och 0,3 mm. Dropparna blev något större när munstycksdiametern ökades till 3,2 och 4,8 mm. Under försöken erhöles den största droppstorleken, i medeltal 1,3 mm, med två 4,8 mm munstycken, munstyckstryck $1,4 \text{ kg/cm}^2$ och 20° vinkel. Den största vinkel som undersöktes var 90° och denna gav vid varje munstyckstryck och munstycksdiameter de minsta dropparna.

Resultaten av dessa prov gör det möjligt att sortera ut strålar, avsedda att användas för släckningsförsök. Släckningsförsöken är avsedda att ge upplysningar om släckningsstrålarnas utformning och hur de böra användas.

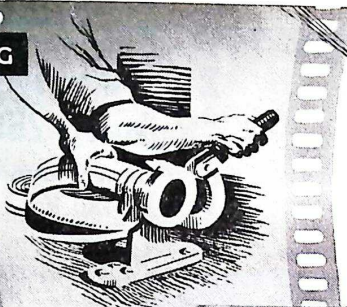
Några reflektioner.

Behov av klassificering.

Av de ovan anförda undersökningarna framgår, att de engelska fackmännen anser, att strålarna, med droppstorleken som utgångspunkt, på ett eller annat sätt bör klassificeras, en uppfattning som jag helt delar. En hel del prov tyder på att spridda strålar med fördel bör kunna användas mot bränder av olika slag och olika storlek. I så fall blir det med största sannolikhet nödvändigt att arbeta med strålar av olika typer. Vid bekämpande av stora bränder måste alltid strävan att få herravälde över elden hänsynslöst ställas främst. Detta framtvingar stora vattenmängder och stor räckvidd. Dessa fordringar kan endast uppnås med stora droppar. Vid medelstora och mindre bränder minskas kraven på räckvidd, medan i stället finsläckningen träder mera i förgrunden. Härvid kommer de mindre dropparna mera till sin rätt.

Kanske är det inte heller omöjligt att åtminstone i grova drag klassificera själva eldsvådorna, t. ex. i ett par tre storleksgrupper och för var och en av dessa storleksgrupper få fram munstycken av lämplig storleksordning. Vi har redan nu i trappmunstyckena en likartad klassificering. Idén kan utan tvivel utvecklas och bör kunna leda till större säkerhet på eldstället. En grundlig rationalisering kan tänkas få till följd, att eldsläckningsledaren efter bedömning av läget kan sätta in strålar, som i varje särskilt fall med säkerhet är överlägsna och i övrigt lämpligt avvägda, d. v. s. på bästa sätt motsvarar det förhållanden varande läget. *Skulle det inte rent av vara möjligt att i denna rikt-*

MONTERING

brandslangen - brandkårens livsnerv

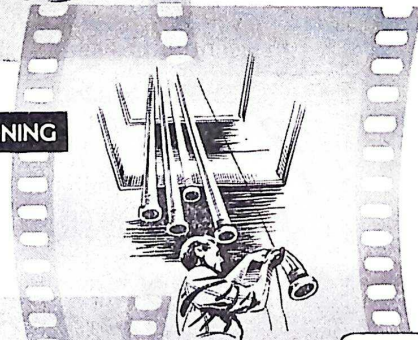
SLANGVÅRD

UPPTNING

TORKNING

LAGNING

en ny instruktionsfilm om rätt slangvård

"Brandslangen — brandkårens livsnerv" — är en 16 mm ljudfilm i färg, som visar hur en brandslang kommer till och hur den skall skötas, för att Ni skall få ut det bästa resultatet under en längre tid. Filmen lånar vi ut gratis — visa den vid Edra kurser och andra tillfällen, då Edra brandmän är församlade.

Rekvirera den nya slangvårdsfilmen "Brandslangen — brandkårens livsnerv" från Jonsered. Meddela vilken dag filmen skall användas — Ni får låna den gratis!

Jonsereds

där tradition förenas med modern teknik

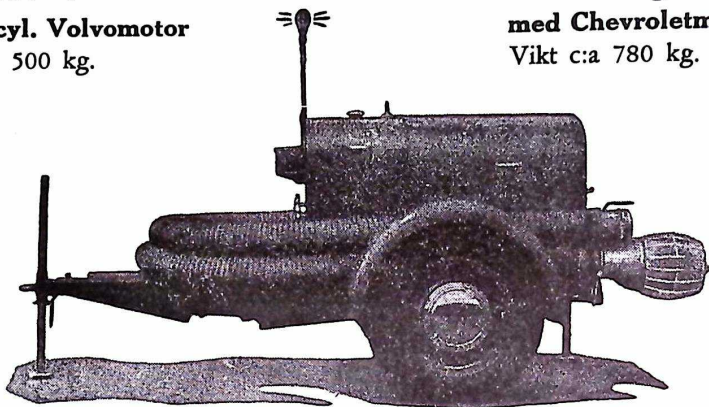
Auktoriserade återförsäljare:
BRISSMANS BRANDREDSKAP, Halmstad
AB HENRIKSSONS BRANDREDSKAP,
Stockholm - Göteborg - Malmö - Sundsvall - Jönköping
ODENIUS AB, Göteborg
AB PUMPINDUSTRI, Göteborg - Stockholm

1200 liter "RV 4"

med 4-cyl. Volvomotor
Vikt c:a 500 kg.

2500 liter "Ruberg 2500"

med Chevroletmotor
Vikt c:a 780 kg.

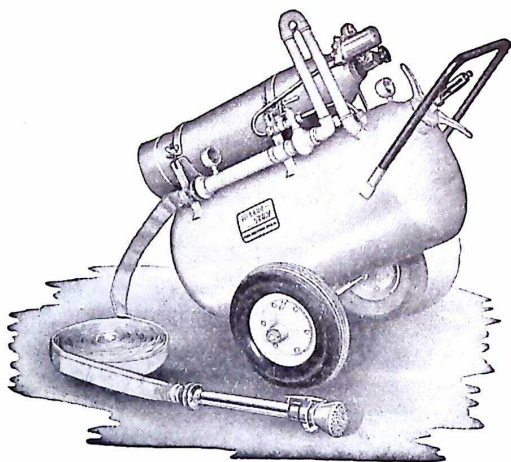

Avgasejektor — Oljekylning

Wilh. Rubergs Fabr. AB, Långebro

Tel. Kristianstad 101 74 - 101 78 - 162 78

MEKANO-SKUM- tryckluftaggregat för *hastigt* ingripande med såväl *större* som *mindre* skummängder (från 1.500 l. till 10.000 l. skum).

Såväl *stationära*, *transportabla* som *bogserbara* aggregat.

Godkända & rekommenderade av *samtliga* svenska myndigheter, samt av Lloyd's Register of Shipping, London.

Den lättskötta eldsläckningsapparaten med den stora kapaciteten . . .

SVENSKA SKUMSLÄCKNINGSS **AKTIEBOLAGET**

Tel. 23 38 55 (växel)

· STOCKHOLM

Birger Jarlsgatan 15

ning få till stånd en sorts synonym numrering av både eldsvådor och strålar?

Detta är en av anledningarna till, att jag tidigare framhållit att uttrycket dimstrålar ej är lyckligt. I den engelska artikeln framhålles även att de om varandra brukade benämningarna "fog", "mist" och "spray" verkat förvirrande. Ett svenskt ord, som motsvarar det engelska "spray", vilket betyder både "stänk" och "stråle" — således "stänk" i rörelse — är svårt att finna. Jag har föreslagit den inom Svenska Brandkårens Riksförbund verksamma Arbetskommissionen att försöka fastställa en kort, betecknande benämning och har därvid även framlagt ett par förslag.

Den spridda strålens användningsområde.

Förutom de möjligheter, som den spridda strålen enligt den engelska artikeln erbjuder (se sid. 95), skulle jag vilja tillägga att den även bör kunna minska risken för sådana rökgasexplosioner, som stundom blir följden, då brandkåren vid inträngning öppnar dörren till en hårt angripen, sluten lokal.

Visserligen är det vanskligt att döma endast av uppgifterna i en tidningsartikel, men den svåra branden i ålderdomshemmet i Eksjö tycks ha varit av denna typ. Då brandmännen öppnade dörren och höll på att tränga upp i trappan, förefaller det som om ackumulerade gaser häftigt antänts och tvingat brandmännen till reträtt. En rikligt vattenförande, spridd stråle bör här göra en helt annan effekt än sluten stråle. Släckningsverkan i det övre planet bör med en sådan stråle bli snabbare och som följd härav brandkårens utgångsläge betydligt bättre. Här var det tydligen fråga om en inträngning underifrån med mål att snabbt nå korridoren i våningen 1 tr. upp för att därifrån kunna bispringa de i rummen instängda pensionärerna. Läget för en kraftig insats med spridd stråle bör ha varit gynnsamt. Tyvärr saknar vi ännu tillräckliga kunskaper och erfarenheter och förmodligen även tillräckliga resurser för sådana angrepp.

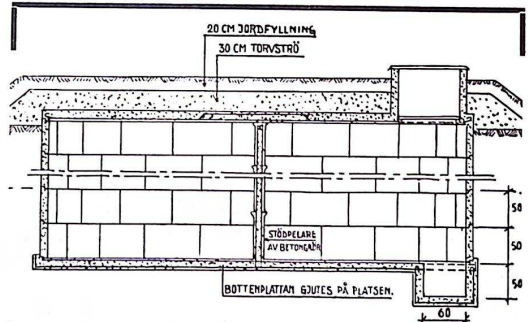
I senaste numret av Brandkårstidskrift redogöres under rubriken "Livräddning i patricierhus" för en brand i Halmstad. I skildringen efterlyses bl. a. ny materiel för att snabbare få bukt med branden på vinden. Författaren synes främst vara inriktad på medel för att från stege kunna ta upp håll på taket och därefter verkställa släckningen på övligt sätt. Bilderna, såväl den som visar huset före branden,

som eldsläckningsbilden på omslaget ger intryck av att det ej bör möta alltför stora svårigheter att ta upp ett litet håll i vindens nedre del, tillräckligt stort för att få in ett strålrör. Det är inte uteslutet att man med en på sådant sätt använd finspridd stråle ganska snart skulle fått elden under kontroll. Man vänder så att säga på metoden. I stället för att ta håll för att kunna tränga in och därefter släcka, släcker man först för att kunna tränga in.

Huruvida i sådant läge angrepp med spridd stråle bör ske utifrån eller inifrån genom vindstrappa beror på omständigheterna. Har det brunnit håll på taket, så som omslagsbilden visar, torde rätta platsen för ett angrepp med spridd stråle vara den lättast åtkomliga punkt, som ligger längst från den del av taket där elden brutit igenom. Det är också möjligt att två, kanske tre angreppspunkter behöver tillgripas.

Ytterligare prov nödvändiga.

Vid i England verkställda prov har den mycket finspridda strålen, d. v. s. sådana som verkligen gör skäl för benämningen "dimma", ej visat sig överlägsen andra metoder. Tyvärr omnämnas ej alls de prov varpå denna uppfattning stöddes. Följaktligen kan därav ej heller dragas några slutsatser, vilket är ytterligare ett

Vi tillverka:

Monteringsklara Reservoarer för branddammar och brandbrunnar

Godkänd för statsbidrag med upp till
50 % av anläggningskostnaderna

Rekvirera vår broschyr Begär offert

Tranemo Cementvaru AB
Tranemo Tel. 701 50 (Svenljungaområdet)

Redogörelse

för

SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUNDS

verksamhet 1953.

Centralstyrelsen för Svenska Brandkärernas Riksförbund får härmed avgiva berättelse över förbundets verksamhet under 1953.

Riksförbundets verksamhet har från myndigheters, brandförsäkringsinrättningars och enskilda personers sida omfattats med stort intresse. Även under 1953 har förbundet åtnjutit ett statsbidrag med kronor 5.000:—.

Före den senaste brandlagens och brandstadgans ikraftträdande år 1945 ombesörjdes brandförsvaret i de flesta landsbygdskommuner av frivilliga brandkärer, varvid kommunernas kostnader voro relativt ringa. Dessa kärer ha efter lagens tillkomst i allmänhet ombildats till borgarbrandkärer, vilka helt bekostas av kommunala medel. En större utgiftsbelastning har därvid uppkommit för kommunerna. Även i städer, köpingar och municipalsamhällen, där såväl före som efter år 1945 brandkärerna bekostats av kommunerna, ha av olika skäl utgifterna ökat. Dessa utgiftsökningar föranledde, att en motion väcktes vid årets riksdag med hemställan om en utredning, omfattande en

översyn och modifiering av de nuvarande brandförfattningarna. Motionen remitterades till bl. a. Riksförbundet, som i yttrande gemensamt med Svenska Brandskyddsföreningen förordade en utredning, varvid dock en försvagning av brandförsvaret icke kunde anses tillräddig. I övrigt väckte motionen stor uppmärksamhet inom brandkretsar, och "Brandkärstidskrift" har infört åtskilliga artiklar i denna fråga.

Ofrånkomligt är, att ett effektivt brandförsvaret är beroende av en väl utbildad personal, som till sitt förfogande har effektiv och ändamålsenlig brandmateriel. Stora krav måste ställas på personalens kunskaper. Tyvärr kunna brister i bl. a. befälsföreläring och rökkydd konstateras. Det är därför nödvändigt, att såväl brandbefäl som brandmän, vilka därav äro i behov, öka sina kunskaper genom att bevista de kurser, som anordnas av Riksförbundet och länsförbunden.

En rationalisering av organisationsformen och materielen är på många håll lämplig. För att härutinnan hjälpa kommunerna har Centralstyrelsen beslutat att

exempel på att hela frågan alltjämt är svävande. Studerar man *tabell I* finner man emellertid, att många av de därstädes upptagna strålarna ej lämpar sig för sådana prov. De största munstyckena har visserligen tillräcklig räckvidd men ger fem till tre gånger den vattenmängd, som behövs mot brand i normalt bostadsrum. Några ger lämplig vattenmängd men uppvisar påtagligt ojämn vattenfördelning. Andra med lämplig vattenmängd och jämn fördelning har betänkligt kort räckvidd. Vågar man under sådana omständigheter göra något uttalande?

Om man skulle våga sig på ett uttalande, bör det närmast gå ut på att de stora ojämnheterna pekar på, att en grundlig undersökning av strålar och spridningsmetoder är det

första steget. De engelska synpunkterna tycks gå i samma riktning.

Källa: The Institution of Fire Engineers QUARTERLY (april-juni 1953) "The Production of Water Sprays for Fire Extinction". Utgiven av Chantry Publications Limited, 63 Neal Street, London, W. C. a. I den engelska artikeln refereras till ett 20-tal artiklar och publikationer, bl. a.: Hendricks, R. W. Absorption of heat by water-fog. Nat. Fire Prot. Assoc. Q. (Part 2) 1943. USA.

Coast Guard tests on engine room fires. Fire Engineering, 1945. USA.

Water fog impressive in class. "A" fire tests. Fire Engineering, 1945. USA.

Merrington, A. C. and Richardson, E. G. The break-up of liquid jets. Proc. Phys. Soc., (Part 1) 1947.

Littaye, G. On a theory of atomisation of liquid jets. Compt. Rend., 1943. Frankrike.

FOGNOZL[®]

typ 6-FOA

DIM- KANON- STRÅLRÖR

Kapacitet ca 1950 l/min.

Kastvidd ca 30 m.

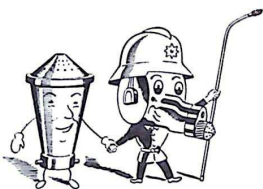
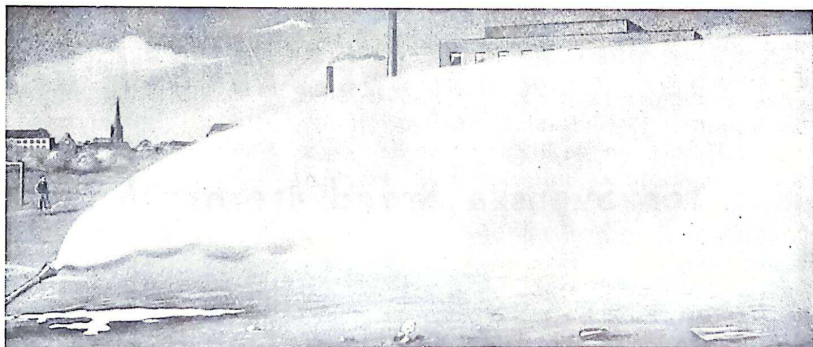
Lättmetall. 2½" R-gänga.

Svensk tillverkning.

Sv. pat. nr
137755

Pris kr. 140: —

AB SVENSKT BRANDSKYDD

TELEGRAM: FOGNOZL TELEFON 515004, 515014 FLEMINGGATAN 29 STOCKHOLM K

Knappar
Möss- och
Medlemsmärken

för Svenska Brandkårernas Riksförbund
enligt ovanstående avbildningar

C. C. SPORRONG & Co.

Kungsgatan 17

Stockholm 7

Tel. 22 56 60

utge en broschyr om brandkårsutrustning med alternativa förslag till lösningar. All brandmateriel måste dessutom alltid vara i fullt funktionsdugligt skick. Detta gäller i första hand motorpumparna. Sedan flera år utföres provning av motorpumparna inom de flesta länsförbunden. Det har emellertid visat sig, att kontrollen måste intensifieras och byggas ut att omfatta hela landet. Beslut har fattats om utbildning av pumpkontrollanter och anskaffning av kontrollsatser. Fältarbetet utföres av länsförbunden med ekonomiskt stöd av Riksförbundet.

Den brandtekniska forskningen har varit en ganska försummad fråga. Det är därför synnerligen glädjande, att två försäkringsinrättningar i anledning av sina 125-årsjubileer under året donerat medel till stiftelser för bedrivande av brandteknisk forskning. Donationsmedlen utgöra sammanlagt kronor 440.000:—, och i de båda stiftelserna är Riksförbundet representerat. För de möjligheter, som nu beretts till ökad forskningsverksamhet, uttrycker Riksförbundet sin stora tacksamhet.

Tillståndet i fråga om vattenförsörjningen samt tillgången på lämpliga brandstationer är fortfarande otillfredsställande. Även under 1953 har det varit stora svårigheter att erhålla byggnadstillstånd för brandstationer. Dock har någon förbättring under året inträtt på så sätt, att länsarbetsnämnderna få lämna byggnadstillstånd för brandstationer med en anläggningskostnad på upp till 100.000 kronor. Även ifråga om byggandet av branddammarna ha lättnader genomförts. Ännu återstår dock mycket, innan vattenförsörjningen kan anses tillfredsställande.

Arbetet på standardisering av viss brandmateriel fortskrider. Under året har färdigt förslag till standard för kemiska vattensläckare framkommit. I övrigt pågår arbetet med standardisering av kemiska

eldsläckare och sugslangkoppling varjämte en översyn av tidigare standardiserad materiel påbörjats. I Sveriges Mekaniska Verkstädernas specialkommitté har förbundet fyra representanter. Till standardiseringsarbetet har förbundet under året lämnat bidrag.

Stipendium har beviljats till en person för studier vid utländsk brandkår.

Årsmötet 1953 avhölls gemensamt med Svenska Brandskyddsföreningen i Luleå den 26—27 juni under stor anslutning. Direktör G. Bylund, som sedan år 1921 varit ledamot av Centralstyrelsen och sedan 1926 dess kassaförvaltare, utsågs av årsmötet till hedersledamot.

Vid årsmötet hölls bl. a. ett uppskattat föredrag av 1. brandingenjör I. Strömdahl om "Brandkårens Slangproblem". Föredraget förorsakade en livlig diskussion, som av tidsskäl måste avbrytas. Diskussionen fortsatte den 15 oktober i Stockholm. Frågan om lämpliga slangdimensioner och lämplig koppling hava i anledning av föredraget och diskussionen upptagits för utredning. Efter årsmötet företogs av ett 80-tal deltagare en utflykt till Kiruna, Narvik och Gratangen. Protokoll från årsmötet har varit infört i "Brandkårstidskrift".

I samband med ett besök, som dipl.ing. O. Herterich vid Magirusverken i Tyskland avlade i Sverige, anordnade Riksförbundet den 22 september ett sammanträde i Stockholm, vid vilket ingenjör Herterich höll ett föredrag om "Motorsprutproblem. En tysk motorsprutkonstruktörs synpunkter på standardisering av brandkårens motorsprutor". Föredraget bevisades av ett stort antal brandbefäl, brandingenjörer och andra intresserade, som livligt uppskattade föredraget, vilket åtföljdes av diskussion.

Centralstyrelsen har under året haft fyra sammanträden och verkställande utskottet tre sammanträden. Centralstyrelsen har utgjorts av:

Landshövding E. Mossberg, ordförande	vald t. o. m. förbundsmötet 1955
Direktör E. Lindbohm, v. ordförande	” 1954
Direktör G. Bylund, kassaförvaltare 1/1—26/6	” 1953
Riksdagsman R. Anderberg	” 1955
Brandchef E. Carlson	” 1955
Brandchef M. Felldin	” 1956
Brandchef N. Grönvall	” 1954

Brandchef E. Jansson	vald t. o. m. förbundsmötet	1956
Direktör S. Malmberg	”	1955
Direktör H. A:son Moberg	”	1956
Rektor T. Mohlin	”	1954
Kapten F. Rosenberg	”	1956
Direktör S. Fryklund, kassaförvaltare	27/6—31/12, vald från för-	
bundsmötet 1953 t. o. m. förbundsmötet		1954

Suppleanter:

Direktör W. Almkvist	vald t. o. m. förbundsmötet	1955
Brandchef A. Bergdahl	”	1955
Brandkapten C. Bergström	”	1954
Direktör S. Fryklund	”	1953
Brandchef B. Thorell	”	1956
Direktör W. Thorelli	”	1956
Direktör O. H. Appellofft, vald från förbundsmötet	1953 t. o. m. förbundsmötet	1954

Verkställande utskottet har utgjorts av:

Landshövding E. Mossberg, ordförande
 Direktör E. Lindbohm
 Direktör G. Bylund 1/1—26/6
 Direktör S. Fryklund 27/6—31/12
 Brandchef N. Grönvall
 Kapten F. Rosenberg

Förbundsdirektör och sekreterare i Centralstyrelsen:
 Arne Hegen

Följande personer hava under året som brandkonsulenter varit Riks-förbundet behjälpliga i dess upplysningsarbete:

Kapten E. Gillner, Stockholm, Stockholms läns Brandkårsförbund
 v. Brandchef E. Kylberg, Uppsala, Uppsala läns Brandkårsförbund
 Brandchef M. Ejdervik, Katrineholm, Södermanlands läns Brandkårsförbund
 Brandchef A. Leijonhufvud, Linköping, Östergötlands Brandkårsförbund
 v. Brandchef A. Ekberg, Norrköping, Östergötlands Brandkårsförbund
 v. Brandchef G. Suneson, Jönköping, Jönköpings läns Brandkårsförbund
 Överstelöjtnant H. Forssman, Växjö, Kronobergs läns Brandkårsförbund
 Brandchef A. R. Florin, Kalmar, Kalmar läns Brandkårsförbund
 Brandchef T. Jacobson, Visby, Gotlands läns Brandkårsförbund
 Brandchef A. Bergdahl, Karlskrona, Blekinge läns Brandkårsförbund
 Kapten F. Rosenberg, Eslöv, Skånska Brandkårsförbundet
 v. Brandchef E. Castler, Halmstad, Hallands läns Brandkårsförbund
 Brandmästare O. Johansson, Halmstad, Hallands läns Brandkårsförbund
 Brandkapten C. Bergström, Göteborg, Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbund
 Brandchef J. Carlström, Mölndal, Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbund
 Brandchef E. Ström, Uddevalla, Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbund
 Brandchef Y. Engkvist, Trollhättan, Älvsborgs läns Brandkårsförbund
 v. Brandchef R. Brodell, Borås, Älvsborgs läns Brandkårsförbund
 Brandchef S. Hultman, Skövde, Skaraborgs läns Brandkårsförbund
 Brandchef G. Wendel, Karlstad, Värmlands läns Brandkårsförbund
 Brandchef K.-M. Grönlund, Örebro, Örebro läns Brandkårsförbund
 v. Brandchef G. Planell, Västerås, Västmanlands läns Brandkårsförbund
 Brandkapten K. E. Lindberg, Västerås, Västmanlands läns Brandkårsförbund

Brandchef T. Gussing, Falun, Dalarnas Brandkårsförbund (tjänstledig)
 Brandchef S. Stradling, Ludvika, Dalarnas Brandkårsförbund
 fd Brandchef R. J. Pannier, Söderhamn, Gävleborgs läns Brandkårsförbund
 v. Brandchef B. Karling, Gävle, Gävleborgs läns Brandkårsförbund
 Brandchef V. Tell, Härnösand, Västernorrlands läns Brandkårsförbund
 Brandchef V. Bjertén, Sundsvall, Västernorrlands läns Brandkårsförbund
 Kapten G. Ekestubbe, Östersund, Jämtlands läns Brandkårsförbund
 Brandchef J. O. Westberg, Skellefteå, Västerbottens läns Brandkårsförbund
 Brandchef E. Jansson, Kiruna, Norrbottens läns Brandkårsförbund

Härjämte har ett stort antal biträdande konsulenter deltagit i förbundets arbete.

Med årets utgång avgingo överstelöjtnant H. Forssman och fd brandchef R. J. Pannier, vilka varit brandkonsulenter i Kronobergs läns Brandkårsförbund sedan 1930 resp. Gävleborgs läns Brandkårsförbund sedan 1931. Den 30 juni avgick brandkapten C. Bergström från motsvarande befattning i Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbund, vilken han innehaft sedan 1934. Dessförinnan hade brandkapten Bergström verkat som konsulent i Älvsborgs läns Brandkårsförbund under åren 1927—1934.

Centralstyrelsen har haft tillfredsställelsen att för förtjänstfullt arbete inom brandförsvaret utdela följande belöningar: Riksförbundets förtjänstmedalj i guld till direktör E. Lindbohm, Stockholm, och i silver till brandchef D. Bergman, Skara, disponent L. Brodin, Floda, konsul G. Groth, Luleå och brandchef S. Larsson, Hunnebostrand, samt 112 förtjänsttecken i guld och 98 förtjänsttecken i silver.

Brandbolagens eldsläckningsplakett i brons har tilldelats Bengtsfors, Bergunda, Sunnansjö och Äryds brandkårer samt Sölvesborgs Varvs och Rederi AB:s industribrandkår för förnämligt släckningsarbete.

Arbetskommissionen.

Arbetskommissionen har utgjorts av brandchef N. Grönvall (ordförande), förbundsdirektör A. Hegen, brandchef B. Hermansson och brandchef E. Ström med vice brandchef G. Bergström som sekreterare. Med årets utgång lämnade brandchef B. Hermansson Arbetskommissionen, vilken han tillhört sedan 1946.

Kommissionen har haft tre sammanträden under året. I SMS specialkommitte nr

36 "Brandmateriels" underkommittéer har kommissionen en representant.

Meddelande nr 34 innehållande övningsprogram för år 1954 har utgivits. Dessutom har ett antal artiklar om tekniska "småfinesser" och ännu ej prövad materiel varit införda i tidskriften.

Brandkärstidskrift.

Förbundets publikation "Brandkärstidskrift" har under året utkommit med 12 nummer.

Upplagan har sedan föregående år ökat med omkring 11 % till 11.200 ex. Som redaktör och ansvarig utgivare har tjänstgjort kapten A. Ekberg. Genom expeditionen har utbyte av tidskrifter ägt rum med Alarma, Dansk Brandinspektörförening, Dansk Brandvaernkomité, die Österreichische Feuerwehr, Firemen, Fire Protection, Djurvännernas Tidning, Folk och Försvar, Gjallarhornet, Kontakt med Krigsmakten, die Landesfeuerwehrverbände Niedersachsen und Schleswig-Holstein, Nederlandsche Vereniging van Brandweercorpsen, Norsk Brandvern Forening, Oslo Brandkorps Forening, Palontorjunta i Finland, Sveriges Civilförsvarsförbund, Comité Technique, Svenska Röda Korset, Svenska Stadsförbundet, Svenska Brandskyddsföreningen, Svenska Landskommunernas Förbund och Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund.

Förbundets kansli.

Arbetsbelastningen på kansliet har de senaste åren stigit kraftigt. En utökning av personalen har därför under året gjorts. Vice brandchef F. Ramqvist, Borlänge, har anställts såsom brandkonsulent, närmast för att medverka vid pumpkontrollen. Därjämte har fröken A. Taliveer anställts såsom kontorsbiträde.

Konsulentverksamheten.

Den 19—20 november ägde konsulentmötet rum i Hindås. Vid mötet höllos följande föredrag och inledningar, vilka åtföljdes av livlig diskussion:

”Alarmering av brandkår inom helautomatiserat område” av kapten F. Rosenberg, ingenjör A. Myllenberg och kontrollör R. Hallin, ”Pumpkontrollen” av brandkonsulent F. Ramqvist, ”Indirekt släckning. Några dimsläckningsstudier” av rektor T. Mohlin och ”Linets förädling” av civilingenjör H. Mattsson. Dessutom studerades ingående slangvävning på Jonsereds Fabrikers AB och sågs fabriken nya film ”Brandslangen — brandkårens livsnerv”.

Konsulenterna ha liksom tidigare stått till brandkårens förfogande för råd och anvisningar. Besök, vanligen i samband med övning, ha avlagts av Riksförbundets konsulenter och konsulentbiträden, och uppgår antalet besök till 2.558. Kontroll av brandpumpar har skett i 1.943 fall.

Kårererna.

Vid årsskiftet 1953/1954 voro 2.252 kårer anslutna till Riksförbundet och dess länsförbund. Matrikel över kårererna har under året utgivits.

Litteratur.

Försäljningen av litteratur har varit betydande under året. Nyanskaffningen har också varit av stor omfattning. Sålunda har bl. a. följande skrifter utkommit i nya upplagor, vissa först efter omarbetning: ”Anvisningar för brandsynförrättare”, ”Brandsyn i offentliga samlingslokaler”, ”Lagar och förordningar”, ”Slangar” och ”Brandkårens slangproblem”. Ny upplaga av ”Eldsläckningsräkningar” har tryckts och ett stort antal bildband inköpts.

Länsförbunden.

Instruktionskurser för brandbefäl, brandmän och motorsprutskötare samt kurser i rökskyddstjänst, brandsläckningstaktik m. m. ha varit anordnade i Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Hallands, Göteborgs- och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Västman-

lands och Västerbottens läns Brandkårsförbund samt Skånska Brandkårsförbundet. Sammanlagda antalet kurser har uppgått till 51 med ett deltagarantal av över 1.150.

Elva brandsynförrättarekurser ha hållits av Stockholms, Kalmar, Göteborgs- och Bohus, Skaraborgs, Västmanlands, Jämtlands och Norrbottens läns Brandkårsförbund samt Skånska Brandkårsförbundet. Dessa kurser ha bevistats av c:a 300 personer. Litteratur har utdelats kostnadsfritt till kursdeltagarna. Denna har utgjorts dels av Riksförbundets egna broschyrer, dels av Brandskyddsföreningens skrifter till ett sammanlagt värde av över 1.000:— kronor.

Riksförbundet har till kursverksamheten anvisat kronor 20.000:—.

Inom de flesta länsförbunden ha dessutom en eller flera diskussionsdagar för brandbefäl och brandkårer varit anordnade. Antalet deltagare i dessa överstiger 2.000. I samband med länsförbundets årsmöten ha i allmänhet hållits kurser av mindre omfattning, ett eller flera aktuella föredrag, diskussioner i skilda ämnen och demonstrationer av brandmateriel.

Riksförbundets ekonomi.

Brandförsäkringsinrättningarna ha beslutat om en ny släckningsöverenskommelse samt ny taxa för ersättning av släckningskostnader att gälla från den 1 juli 1953. Enligt denna överenskommelse höjdes den del, som tillfaller Riksförbundet och länsförbunden från 10 % till 20 %. På grund härav har glädjande nog det belopp, som utbetalats till Riksförbundet och länsförbunden ökat betydligt. Riksförbundet har sålunda erhållit 80.369:55 kronor och länsförbunden 89.444:30 kronor att användas till lämpliga brandskyddsändamål. Beträffande Riksförbundets ekonomi i övrigt hänvisas till bilagda redogörelse från förbundets kassaförvaltare.

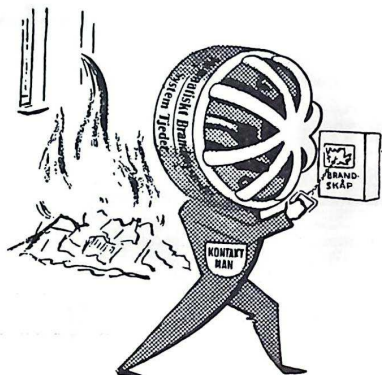
Förbundet har hos Kungl. Maj:t anhållit om ett statsbidrag för budgetåret 1954/55 på 15.000:— kronor. I årets statsverksproposition har emellertid upptagits samma belopp som för år 1953 eller 5.000:— kronor.

Stockholm i mars 1954.

Eije Mossberg.

| *Arne Hegen.*

Vi är eldsvådornas fiende nr 1

Som vapen begagna vi oss
bl. a. av marknadens snabbaste termokontakt
typ Tk-48-50-I
med smältpunkt vid 50°C

Vi tillverka:

Automatiska brandalarmanläggningar för industrier, sjukhus, vårdhem, ålderdomshem, hotell m. m.

Brandskåp för morsesystem med polisblink och telefon.

Branddörrkontroller.

Brandkårsalarmeringar med telefonskåp (det s. k. stjärnsystemet).

Upprigningsanordningar för borgarbrandkårer.

Villa-alarmer.

Personsökare.

Svagströmsanläggningar.

Kolsyresläckare.

Vattensläckare.

Sprutmålningskåp.

Specialreläer.

Larmklockor.

Automatiska kolsyreanläggningar.

Tag kontakt med:

AUTOMATISKT BRANDALARM AB

— System Tjeder —

Av försäkringsbolagen godkänd anläggningsfirma

Stockholm Va: Avd.-kontor
Bråvallagatan 8. Tel. 32 08 88

Malmköping: Fabrik o. Huvudkontor
Tel. växel 338

Göteborg: Servicestation
Tel. 19 15 55

Tempus Frontpump har nu blivit ännu bättre!

Helt nya egenskaper.

Till samma pris som tidigare kan Ni nu få den nya frontpumpen med följande egenskaper:

Högre tryck, 7—9 kg/cm².

Större kapacitet, 200 lit/min vid 2000 r/m, lagom för medelstora skumstrålrör.

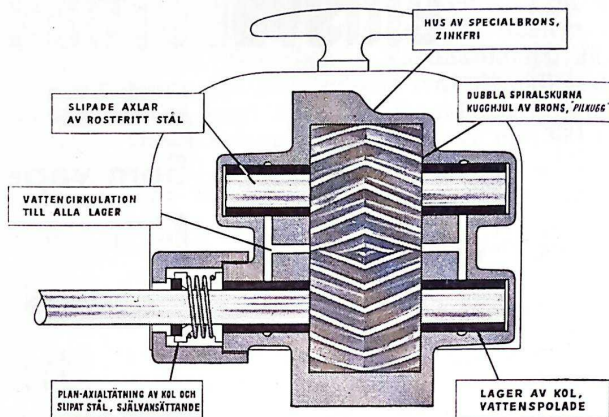
Inkoppling med motorn igång.

Smörjfria lager, inget fett behövs.

Fullständig tätning utan slitage med planaxialtätning.

Bensin, oljor och diverse lösningar kan pumpas förutom vatten.

Ni som behöver en modern pump på t. ex. Er brandjeep eller tankvagn ring och begär offert med ytterligare upplysningar.

AB SVENSKA TEMPUS
KUNGSGATAN 38 — STOCKHOLM — TEL. 1118 35

Larmrocken BRAGE

är framställd i samråd med brandmän och utmärker sig för följande egenskaper:

Varm. Tyg av kraftig impr. kommis i hellylle.

Väntentät. Inlägg av gummitaft över axlar och rygg.

God passform. Tillverkad i sportig, ledig och omtyckt modell, vilket ger rocken ökad användbarhet. Den finnes i de vanliga storlekarna.

BRAGE är en rejäl rock till lågt pris.

Provrock sändes för påseende till varje brandkår utan någon som helst förbindelse eller köptvång.

Tillverkas och försäljes av

Brage Petterssons Klädesindustri

Långgatan 62 ÖREBRO Tel. 221 48

TABLA

över Svenska Brandkårens Riksförbunds
ekonomiska ställning den 31 december 1953.

Ingående Balansräkning den 1 januari 1953.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassa	1.277: 65.	Brandförsäkringsverkets gåvofond ..	25.000: —
Inventarier	0: —	Tidskriften	16.247: 55
Broschyrer	0: —	Diverse räkningar	22.502: 28
Propagandamateriel	0: —	Jubileumsgåvor, balanserade	3.300: —
Filmen	0: —	"100.000:— kr. anslaget"	34.300: —
Obligationer	23.950: —	Släckningskostnadsbidrag	52.451: 59
Tidskriften	10.000: —	Balanserade medel	39.148: 77
Bankräkningar och postgiro	157.722: 54		
	<u>Kronor 192.950: 19</u>		<u>Kronor 192.950: 19</u>

Vinst- och Förlusträkning den 31 december 1953.

Utgifter:		Inkomster:	
Avlöning till förbundsdirektör och kanslipersonal	39.812: 30	Kåravgifter	33.546: —
Pensionskostnader	11.640: 93	Personliga avgifter	1.403: —
Styrelse och revisorer	5.496: 75	Trycksaker och broschyrer	3.047: 95
Förbundsdir., resor	7.780: 44	Räntor	4.869: 31
Porton, tel., frakter	3.395: 18	Anslag:	
Expeditionskostnader	7.736: 01	statsbidrag	5.000: —
Inventarier	3.198: 61	försäkringsbolagen	61.363: 50
Årsmötet	2.035: 57	"100.000:— kr. anslaget"	34.300: —
Medaljer och diplom	5.475: 21	Släckningskostnadsbidrag:	
Skatter	1.353: —	från föreg. år balanserat ..	52.451: 59
Diverse utgifter	1.320: 45	under året influtna	80.369: 55
Arbetskommissionen	1.850: 30		
Utredningar	2.075: 83		
Tidskriften	7.125: 49		
Konsulentverksamheten	6.519: 60		
Stipendier	420: —		
"100.000:— kr. anslaget"			
till pumpkontrollen	2.000: —		
" " avsatt ..	32.300: —		
Släckningskostnadsbidrag:			
till kursverksamheten	20.000: —		
utbetalt till länsf.	32.161: 28		
reserverat	80.659: 86		
Balanserade medel — årets överskott ..	1.994: 09		
	<u>Kronor 276.350: 90</u>		<u>Kronor 276.350: 90</u>

Utgående Balansräkning den 31 december 1953.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassa	1.044: 13	Brandverkets gåvofond	25.000: —
Inventarier	0: —	Tidskriften	12.410: —
Broschyrer m. m.	0: —	Kostnader för pumpkontroll m. m. ..	32.300: —
Obligationer	23.950: —	Kostnader för kursverksamheten ...	21.856: 25
Annonsfordringar	7.400: —	Släckningskostnadsbidrag	80.650: 86
Bankräkningar och postgiro	201.734: 84	Jubileumsgåvor	3.300: —
		Diverse räkningar	17.460: —
		*Balanserade medel	41.142: 86
	<hr/>		<hr/>
	Kronor 234.128: 97		Kronor 234.128: 97

Stockholm den 31 december 1953.

S. FRYKLUND

REVISIONSBERÄTTELSE.

Undertecknade, som utsetts att granska Svenska Brandkärernas Riksförbunds räkenskaper för verksamhetsåret 1953, hava denna dag fullgjort detta uppdrag och få härmed avgiva följande berättelse.

Räkenskaperna äro förda med den största noggrannhet, fullständigt verifierade och i allt överensstämmande med däröver upprättad vinst- och förlust- samt utgående balansräkning.

Räkenskaperna och bokslutet äro kontrollerade av härför särskilt anlitad auktoriserad revisor.

Vi hava tagit del av Centralstyrelsens protokoll och hava däremot intet att erinra.

Då revisionen i övrigt ej givit skäl till anmärkning, få vi tillstyrka ansvarfrihet åt såväl styrelse som kassaförvaltare för den tid revisionen omfattar.

Stockholm den 8 april 1954.

*Arne Amell**Sten Runius***MOWE Pytssprutor**

Rymd 20 och 12 liter

Helt av mässing

MOWE 20 för Industrier och Fastigheter**MOWE 12** „ Brandkärer, Sjukhus m. fl.

Aktiebolaget

MOLIN & WESTBERG

Mäster Johansgatan 5

M A L M Ö

Tel. 388 40, 97 59 12

Specialfirma i brandredskap

Transportabla och stationära

Skum- och Kolsyresläckare

samt all övrig

Brandredskap

Införda vårt kostnadsförslag

BRANDREDSKAPSFIRMAN

ODENIUS

AKTIEBOLAG

Östra Hamngatan 16

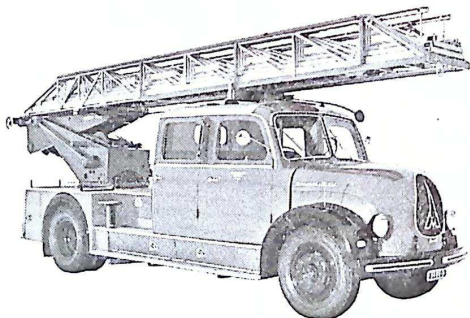
GÖTEBORG

Tel. 13 69 35, 13 69 47, 13 15 96

V Ä R L D S M Ä R K E T

MAGIRUS

MASKIN
STEGAR

En av Stockholms Brandkärs nya Magirusstegar på Scania-Vabis chassi

KLÖCKNER-HUMBOLDT-DEUTZ AG
WERK ULM ULM-DONAU

LEVERANSER 1949—1954

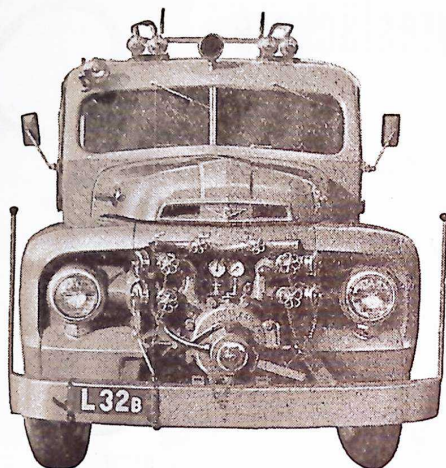
Stockholm:	4 st. med 30 m. stighöjd
Stockholms	
Elverk:	1 st. med 25 m. stighöjd
Göteborg:	1 st. med 26 m. stighöjd
Göteborgs	
El-verk:	1 st. med 18 m. stighöjd
Malmö:	1 st. med 30 m. stighöjd
Norrköping:	1 st. med 30 m. stighöjd
Örebro:	1 st. med 30 m. stighöjd
Västerås:	1 st. med 30 m. stighöjd
Karlstad:	1 st. med 30 m. stighöjd
Östersund:	1 st. med 26 m. stighöjd
Solna-	
Sundbyberg:	1 st. med 25 m. stighöjd
Uddevalla:	1 st. med 30 m. stighöjd
Trollhättan:	1 st. med 25 m. stighöjd
Sandviken:	1 st. med 25 m. stighöjd
Söderhamn:	1 st. med 25 m. stighöjd

LUCEMA AB

GENERALREPRESENTANT FÖR SVERIGE - NYBROKAJEN 7 STOCKHOLM

TEL. 21 00 38, 21 09 26

FRONTPUMPAR

för upp till 2600 lit/m
vid 9 kg/cm²

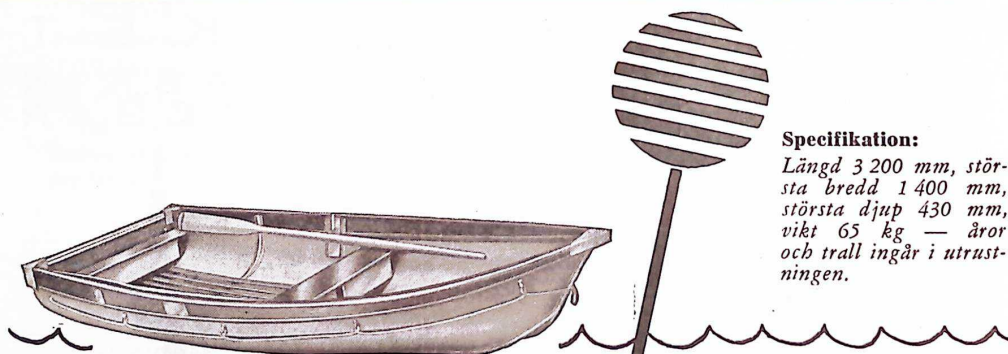
Med avgasevakuering,
oljekylning och synkr.
koppling till motorn.

Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

LANGEBRO

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

Specifikation:

Längd 3 200 mm, största bredd 1 400 mm, största djup 430 mm, vikt 65 kg — åror och trall ingår i utrustningen.

Osänkbar räddningsbåt i lättmetall

för snabb aktion
underhållsfri — en båt som tål

Räddningsbåten i lättmetall är både praktisk och ekonomisk. Ett flertal av landets brandkårar har redan utsatt båten för hårda prov och konstaterat dess förträfflighet i alla avseenden.

Begär offert och upplysningar — vi stå med nöje till Eder tjänst.

Firma

METALLBÅTAR, ÖREBRO

Box 2018. Tel. 134 87, 221 81

Inkomst- och utgiftsstat för år 1954 för Svenska Brandkårernas Riksförbund.

Balanserade medel	41.142: 86	Avlöningar till förbundsdirektör och kanslipersonal	60.000: —
Brandkårsavgifter, enskilda medlemsavgifter, försäljning av litteratur, räntor och diverse inkomster	45.000: —	Pensionskostnader	14.000: —
Statsbidrag	5.000: —	Övriga utgifter för exp. ävensom styrelsens och kansliets reseersättningar m. m.	40.000: —
Bidrag från brandförsäkringsinrättningar *)	60.000: —	Arbetskommissionen	3.000: —
Från föregående år balanserade släckningskostnadsbidrag från brandförsäkringsinrättningar	80.659: 86	Diverse utredningar	3.000: —
Från föregående år balanserat för pumpkontroll m. m.	32.300: —	Tidskriften	9.000: —
		Konsulentverksamheten	7.000: —
		Av 1953 års släckningsbidrag disponeras:	
		till lokala kurser	20.000: —
		till fördelning på de lokala förbunden	37.539: 31
		Till pumpkontroll disponeras	20.000: —
		balanseras	12.300: —
		Balanserade medel	38.263: 41
	<u>Kronor 264.102: 72</u>		<u>Kronor 264.102: 72</u>

*) Lokala bolag bidraga till läns- eller provinsbrandkårsförbund med belopp, som beräknas motsvara c:a 100.000: — kronor.

Nyheter från Brissmans

Manskapslina av NYLON, brottgräns c:a 900 kg., vikt med väska 650 gram. Ruttnar ej, mjuk och smidig även om den är våt samt slitstark.

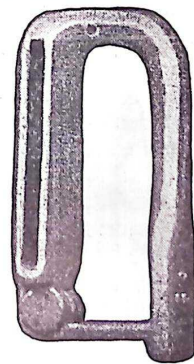
Manskapslina med stålwire, brottgräns 850 kg., stark och eldsäker.

Bälthake av lättmetall, brottgräns 2.520 kg., lätt och rostfri.

Monteringshylsor för brandslangar, vulkaniseringsapparater samt all övrig brandmateriel med kort leveranstid.

Brissmans Brandredskap, Halmstad

Telefon 3333

Vi tillverka **BRANDBILAR**

i utförande enligt beställarens önskan.

Humana priser.

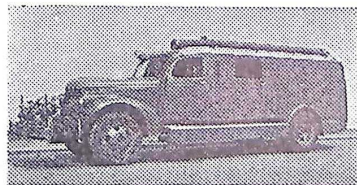
Snabba leveranser.

Begär offert!

Nybro Karosseriverkstad

G. Tornerud

Tel. 765, bost. 638

Ladugårdsbrand i Äryd

Tisdagen den 11 augusti 1953 kl. 11.17 kallades Ärydsavdelningen av borgarbrandkåren inom Hällaryds kommun i Blekinge till fastigheten Äryd 16, varefter eld uppstod på höskullen till en vinkelbyggd ladugårdslänga, c:a 65 m. lång. (Bild 1.)

Då brandplatsen var belägen endast omkring 150 m. från brandstationen kom brandkåren mycket snabbt i aktion.

En 800-liters motorspruta uppställdes vid bäcken omedelbart invid stationen. Från motorsprutan utlades en stamledning med 3-delat grenrör för skydd av den öster om brandplatsen belägna lantgården. Avståndet mellan byggnaderna var här endast 8½ m. (bild 2), och hettan blev så intensiv, att skärmskydd i form av losskakade logdörrar måste användas av strålförarna.

Kårchefen, Carl-Eric Carlsson, begav sig med huvuddelen av personalen samt tankbilen (800 liters tank) till brandplatsen. Vid framkomsten dit meddelades, att två pojkar i 4—6 årsåldern befunno sig inne i den brinnande byggnaden.

Sedan order givits om skumbeläggning av den östra gårdens mest hotade länga, begav han sig in i den brinnande ladugården för att om möjligt finna de saknade pojkarna. Elden hade då spritt sig till gårdens samtliga hopbyggda skullar.

Det visade sig, att pojkarna icke funnos inomhus (de hade i stället "sprungit till skogs"), men väl voro två kvigor kvar där inne. Efter ett hårt arbete med dessa djur fick kårchefen genom energiskt användande av en plankstump

Bild 1.

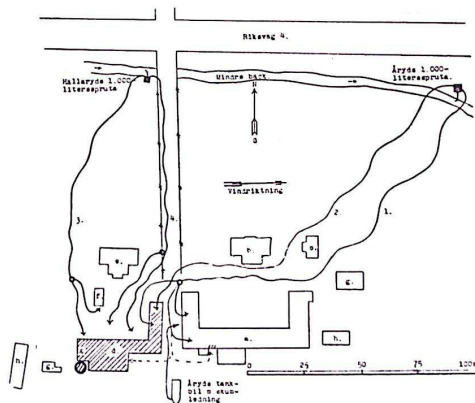
ut dem på vägen, samtidigt som taket brakade ned bakom honom!

I den östra, hotade gården funnos bl. a. ett staten tillhörigt upplag av rapsfrö om 500 ton, gårdens egen gröda, inventarier m. m. ej att förglömma.

Ändamålsenlig bevakning, såväl inom- som utomhus organiserades, varvid det icke minsta arbetet bestod i att längst uppe under ventilationshuvorna vid taknocken uppfånga och oskadliggöra inträngande flygbränder. Ett nog så "trevligt" arbete, när hela byggnaden från golv till tak var fylld med rapsfrö-säckar!

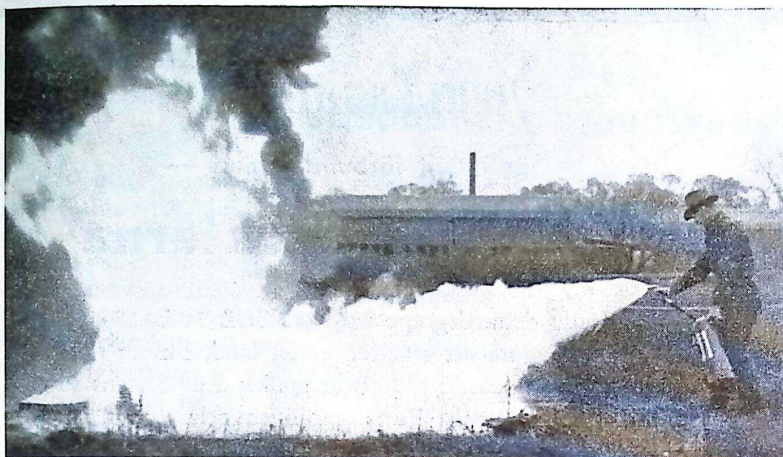
Hällarydsavdelningen av borgarbrandkåren hade nu anlänt. Denna avdelning insattes dels för skydd av gårdens manbyggnad, brygghus m. m., dels för rent släckande uppgifter.

Vattentillgången i bäcken var minimal. Or-

- a. Träbyggnad med plåt- och eternittak. Djurstallar, redskapsbodur samt magasin.
- b. 2-vån. rev. bostadshus, tegeltak.
- c. 1-vån. rev. bostadshus.
- d. Brunnen träbebyggelse med plåt- och spåntak, inrymmande djurstallar, redskapsbodur, magasin och silo.
- e. 2-vån. bostadshus av trä med skiffertak.
- f. 1-vån. brygghus av trä.
- g. Träskjul med papptak.
- h. Äldre ekonomibyggnader av trä.
- X. Ursprunglig eldhård på höskullen.
1. Äryds första ledning.
2. Äryds andra ledning.
3. Hällaryds första ledning.
4. Hällaryds andra ledning.

Bild 2. Avståndet mellan de brunna byggnaderna och granngården var endast 8,5 meter.

Släckning av 8 m²
eldningsolja nr 1.
Observera hur pul-
verdimman kommer
just dit den skall.
Släckningstid ca 15
sek. Pulveråtgång
ca 7 kg.

Nu en *helsvensk* pulverdimsläckare

Godkänd av vederbörande svenska myn-
digheter.

Industrien, brandkärerna och försvaret har nu
ett nytt revolutionerande effektivt brandred-
skap till sitt förfogande — Tempus Pul-
verdimsläckare typ 15. Här är fördelarna i ett
nötskal:

Stor släckningsförmåga — både kylande
och kvävande släckningsverkan.

Oöverträffad lagrings-, fukt- och frostbe-
ståndighet.

Ny preparering av pulvret, som framställes
efter en vid Kungl. Tekniska Högskolan ut-
arbetad metod.

Utsprutning av pulverdimman utan bläst-
ring.

Ytterst förenklad användning — tryck in en
knapp och spruta med pistolmunstycket.

Lätt att ladda om på platsen — fyll på
släckningsmedel och skruva på en ny kol-
syrepatron, det är allt.

Tempus Pulverdimsläckare används mot eld i
eldfarliga vätskor, gaser och elektriska appa-
rater, samt för att snabbt slå ned elden vid
speciella risker inom industrien.

Begär redan idag närmare upplysningar och offert.

Tempus Pulverdimsläckare typ 15.

AB HENRIKSSONS BRANDREDSKAP

STOCKHOLM

Tel. 20 78 22

-23 -24 -25

GÖTEBORG

Tel. 11 70 74

MALMÖ

Tel. 97 59 42

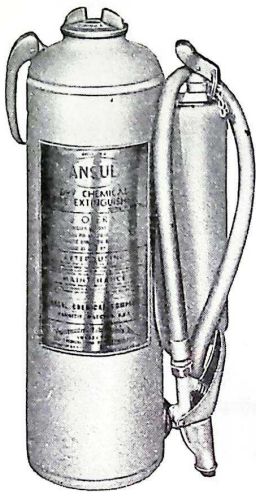
SUNDSVALL

Tel. 129 89

JÖNKÖPING

Tel. 790 87

Firman grundad 1828

ANSUL 30 B
Innehåller ca 14 kg pulver

"PULVERDIMMA"

är intimt förbundet med —

ANSUL-produkterna

Vi införde detta begrepp med ANSUL 30 B 1951, som sedan dess gjort sitt segertåg i vårt land, liksom tidigare över hela världen. Typ 30 B är godkänd av Statens Provninganstalt, Svenska Tarifföreningen och Kungl. Kommerskollegium.

Nu kommer storebror

ANSUL 350

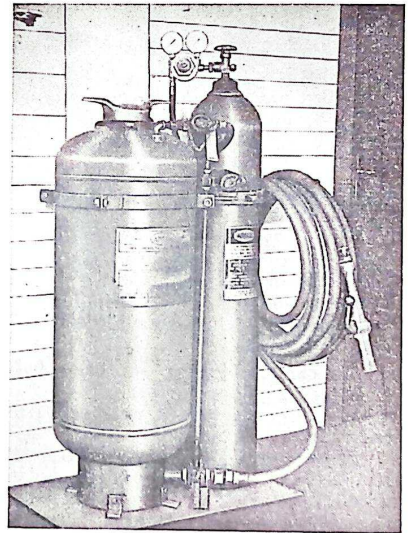
Vi citera "Fire Engineering" April 1952.

"En brand i en oljekälla, som rasat okontrollerad i fem dygn i las Mercedes oljefält i Venezuela (Texas Company) släcktes nyligen med pulverdimma på exakt 50 sekunder . . .

Efter att förgäves ha försökt släcka med andra medel, kallade bolaget genom radion på hjälp och sex ANSUL 150 fördes snabbt till brandplatsen per bil från olika delar av landet . . .

Texas Company flög även 20 st. ANSUL 30 B till platsen . . .

Under tiden gjordes inga ytterligare försök att släcka. Klockan 10 på morgonen den 5:e dagen gjordes dock ett sista försök att släcka elden med ånga, vilket totalt misslyckades. 10 minuter senare stodo 6 st. ANSUL 150 beredda till aktion och på 50 sekunder var elden släckt."

ANSUL 350 S
innehåller 300 lbs (ca 135 kg) pulver.
Levereras på hjul eller stationärt.

AKTIEBOLAGET CALMUS

Eriksbergsgatan 38, STOCKHOLM - Tel. 20 10 21, 20 10 32

Brandingenjören berättar:

En egendomlig brandskada

Den 10 mars på natten alarmerades brandkåren i Kalmar på grund av brand i en avgränsningsdosa i en elledningsstolpe. Branden hade emellertid slocknat av sig själv och elverket underrättades av brandkåren för undersökning.

Från stolpen matades två fastigheter och den ene ägaren ringde upp elverket och meddelade att installationen var späningslös och bad om undersökning. En montör utsändes från elverket, men trots upprepade påringningar i villan blev han icke insläppt och återvände därför. Omkring kl 05 alarmerades brandkåren från villan. Det brann då i ett serveringsrum i bottenvåningen och rökutvecklingen i villan var stark. Under släckningen märkte brandmännen att järnkonstruktionerna och rör stodo under spänning och oaktat alla proppar lossades fick de stötar, varför montör från elverket eftersändes. När denne öppnade servisboxen i källaren märkte han att denna stod under spänning, varför han måste lossa nolledaren för att göra installationen späningslös.

Villan är uppförd av trä i källare, 1 våning och vind med mellanbotten över källaren av

der gavs om öppnande av längre upp belägna dammluckor, men innan detta hunnit utföras, ansåg sig kårchefen för Äryds-avdelningen nödsakad flytta sin 800-literspruta längre ned mot bäckmyningen, där vattentillgången var rikligare. Även detta arbete organiserades och genomfördes på ett förtjänstfullt sätt, i det att åskådare anlätades och endast ett fåtal brandmän måste tagas från arbetet på själva brandplatsen.

Efter någon timme kunde samtliga slangledningar anslutas till Hällarydssprutan, som nu fick extra vatten från kvarndammen, och efter släckning och uppröjning vidtog.

Det arbete, som presterades av framför allt Äryds-avdelningen (7 man) och dess kårchef, var ett utomordentligt exempel på huru ett snabbt och rådigt ingripande kan rädda stora värden. Och det är icke första gången, som denna kår gjort skäl för sig! Kåren har för sitt förtjänstfulla arbete tilldelats Brandbolagens eldsläckningsplakett.

A. Bergdahl.

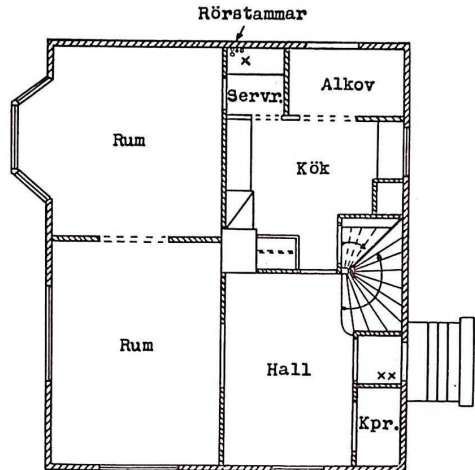

Bild 1. Plan av bottenvåningen.

armerad betong mellan oskyddade järnbalkar. Planen av villan framgår av bild 1, på vilken serveringsrummet, där den största brandhärden fanns, är angivet med x). I källaren under xx) var servisboxen placerad, bild 2. Servisboxen matades över jordkabel från ledningsstolpen över en kapslad, massafylld avgränsningsdosa och i denna hade överslag med eldfenomen uppstått och orsakat brandkårens första, ovannämnda utryckning. Efter brandsläckningen gjordes undersökning av dosan. Resultatet framgår av schema, bild 3. Nolledaren, ävensom två faser, som matades från transformatorstationen och säkrats med 200 amp.säkringar, hade brunnit av, men den tredje fasen var hel men hade svetsats fast med en fas och nolledaren, som gick in till servisboxen. Till nolledarens anslutningsklämma i boxen var den oisolerade jordningstråden för elspis och kylskåp ansluten och kom sålunda att stå under spänning och därmed en stor del av källarbalklaget ävensom en del elledningsrör och andra rör. Spänningen

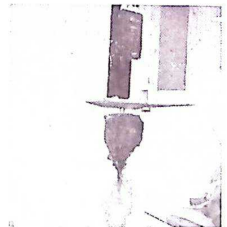

Bild 2. Servisboxen placerad i källaren.

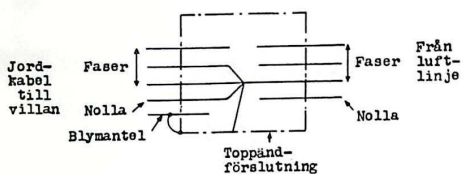

Bild 3. Schema över ledningar i avgreningsdosan.

sökte sig till jord över järnbalkar, armeringsjärn och rörledningar. I ovannämnda serveringsrum voro rör för värmeledning, kall- och varmvatten samt avlopp framdragna och efter branden visade rören läckage. Sedan rören bilats fria framkom att endast ett av värmeledningsrören var defekt och detta låg utan isolering intill en järnbalk. Hålet på detta rör hade förorsakats av ljusbåge mellan järnbalk och rör och denna ljusbåge hade sedan tänt golvet. Under släckningsarbetet upptäcktes att rök trängde fram under golvet i jungfrukammare och kök och vid upphuggning upptäcktes "grytor" på flera ställen, bild 4. Här fanns i betongplattan fastgjutna bandjärn för fästandet av spikreglarna för golvet. Intill dessa järn voro reglarna urgröpta på undersidan. Detta syntes svårförklarligt, men vid närmare undersökning framkom, att som fyllning närmast betongen använts koksaska och däröver kutterspån. Armeringsjärnen i betongplattan och därmed bandjärnen stodo under spänning, och denna sökte sig över koksaskan och närmaste järnbalk till jord. Koksaskan som motstånd blev upphettad och tände spikregel och kutterspån.

Med hänsyn till faran för flera pyrande eldhärdar under golven hölls brandbevakning under 2 dygn efter branden.

Bild 4. Brandhärdar, "grytor" i bjälklaget över källaren.

Järnbalkarna i bjälklaget voro på sina ställen överhettade på grund av strömövergång från elledningsrör till järnbalkar och jord, de hade kommit att fungera som värmeelement liksom bjälklaget i mer eller mindre utsträckning.

Avgreningsdosan, i vilken överslaget skedde, var en nykonstruktion och fylld med kabelmassa. Utformningen av boxen synes mig vara olämplig och sådan att överslag lätt kan uppstå.

Installationen i villan var utförd efter elverkets tidigare föreskrifter. Numera föreskrives att jordningstråden över nollklämman skall förbindas med vattenledningen. Hade denna anordning varit vidtagen hade säkringen i transformatorstationen smält och brandskadan icke inträffat.

Sedan brandbevakningen indragits behandlades hela villan med airwick, som sprutades ut med dammsugare och resultatet blev tillfredsställande.

För brandbefällets vidkommande kan den lärdomen dragas av skadan, att vid bränder i ledningsstolpar elmontör snarast måste tillkallas för undersökning och eventuell fränskiljning av skadade servisledningar.

Harald Waldholm.

Mössmärken - Gradbeteckningar
Armbindlar - Tjänsteålderstecken

Aug. Holts Gulddragerifabriks A-B

Arbetargatan 33 A

STOCKHOLM

Tel. 54 20 03 - 54 20 04 - 54 20 05

WIBE

BRANDKÅRSSTEGAR

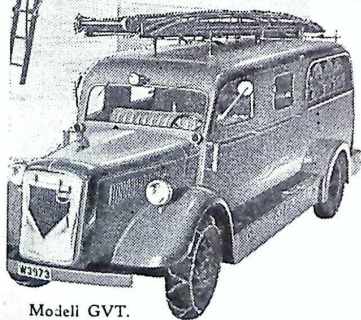
Mod. UB. En speciellt för brandkärer utarbetad skarvstege. Alla stegdelar äro lika, varför ingen ordningsföljd behöver iakttagas vid montering. Tillverkas av stål eller lättmetallrör med eller utan gummiklädda stegpinnar. Längd: 2,60 meter.

Mod. GVT. 3-delad stälrörsstege. En bra brandkårsstege i kraftig konstruktion lätt att transportera på bil. Tillverkas med eller utan gummiklädda stegpinnar. Längd: 10—16 meter.

Mekaniska förlängningsstegar avbröstbara.

Mod. GGM. 3-delad stälrörsstege, längd 15 och 18 meter. Denna stege har levererats till ett flertal brandkärer och är allmänt erkänd för sin lätthanterlighet och ringa vikt.

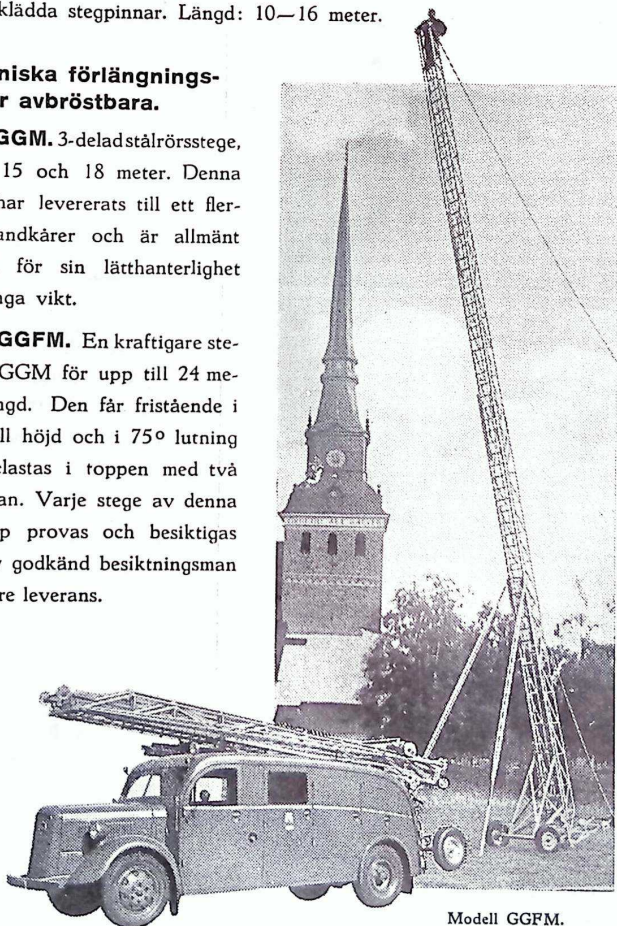
Mod. GGFM. En kraftigare stege än GGM för upp till 24 meters längd. Den får fristående i full höjd och i 75° lutning belastas i toppen med två man. Varje stege av denna typ provas och besiktigas av godkänd besiktningsman före leverans.

Modell GVT.

Under årens lopp har WIBE-STEGEN blivit allmänt känd och omtyckt hos de flesta brandkärer i landet.

Begär offert från oss!

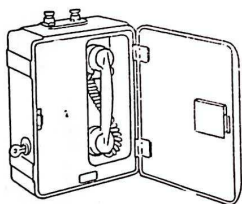

Modell GGFM.

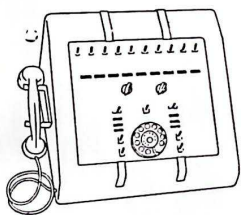
AB WIKSTRAND & BERG, MORA - Tel. 11745 växel

röda sekunder

En ny brandtelefon
till allmänhetens tjänst —
till Brandkårens och Polisens hjälp.
Efter fyra års intensivt arbete
har AB FRILI nöjet presentera
en brandtelefon, som svarar mot de
högst ställda anspråk.
Vi kan erbjuda både stjärn- och
slingsystem med följande tekniska
fördelar:

Omedelbart katastroflarm, när skåpdörr
öppnas.
Skilda signaler för katastrof- och tjänsteanrop.
Katastrofanrop har företräde framför
tjänsteanrop och bryter automatiskt bort
pågående tjänstesamtal.
Direkt samtalsförbindelse mellan central och
skåp.
Identifiering av anropande skåp.
Felindikering samt även samtalsmöjlighet vid
olika fel.
Möjlighet att vidarekoppla samtal.

*frili-
telenät
säljes
av*

AB FRILI

HAMMARBY FABRIKSVÄG 43 B STOCKHOLM 20, TEL. 42 85 38, 42 85 58

Brandförsvarsmål i Regeringsrätten 1946

1. Ref. nr 6. Huruvida medlem av borgarbrandkår är underkastad ämbetsmannansvar. (Jfr 1938 ref. 16 samt 1942 ref. 25 och S. 124.)

Enligt stadgarna för *Västra Sveriges brandman-naförbund* utgör förbundet en opolitisk sammanslutning av föreningar, omfattande brandmän i städer inom Göteborgs och Bohus län. Det har till ändamål att åstadkomma en gagnande verksamhet i alla en brandman berörande frågor, befordra hans yrkesutveckling och verka för förbättring av medlemmarnas ekonomiska ställning och tjänsteförhållanden samt att hos myndigheter och i allmänhet utåt representera brandmännen samt skydda och främja gemensamma intressen. Varje förening, bestående av brandmän vars stadgar godkännas av förbundsstyrelsen, kan vinna inträde i förbundet efter skriftlig anmälan hos förbundsstyrelsen, som äger bevilja eller avslå densamma.

I en till Socialstyrelsen inkommen skrift anmälde förbundet, att detsamma påkallade tillämpning å organisationen av 3 kap. lagen den 11/9 1936 om förenings- och förhandlingsrätt.

Av Socialstyrelsen inhämtades att förbundet hade omkring 300 medlemmar, av vilka omkring 20 tillhörde yrkesbrandkårer och omkring 280 borgarbrandkårer, att förbundet hade medlemmar i ett 10-tal städer samt att brandmännen i Göteborg icke tillhörde förbundet utan voro organiserade i Svenska kommunalarbetareförbundet.

Från Socialstyrelsens sida erinrades därefter under hand, att ifrågasvarande lag, enligt bestämmelse i dess 1 §, icke ägde tillämpning beträffande sådana arbetstagare i kommunernas tjänst, vilka voro underkastade ämbetsmannansvar, samt framhölls, att då de till förbundet anslutna brandmännen syntes vara underkastade sådant ansvar och lagen följaktligen icke torde äga tillämpning beträffande dem, förbundets anmälan icke syntes kunna föranleda någon styrelsens åtgärd.

Sedan förbundet emellertid förklarar sig fullfölja sin anmälan, beslöt Socialstyrelsen den 23/11 1944 att, enär förbundet icke vore en sammanslutning av sådana arbetstagare, å vilka lagen om förenings- och förhandlingsrätt ägde tillämpning, den gjorda anmälan icke skulle föranleda någon styrelsens åtgärd.

Över Socialstyrelsens beslut besvårade sig förbundet hos Kungl. Maj:t och anförde: Det syntes förbundet som om Socialstyrelsen icke tillräckligt beaktat skillnaden mellan de fast anställda brandmännen och borgarbrandmännen. De förra voro otvivelaktigt underkastade ämbetsmannansvar, men förbundet bestred att så var förhållandet med borgarbrandmännen. Samtliga medlemmar i förbundet voro borgarbrandmän, och dessa voro icke tjänstemän utan voro att betrakta såsom arbetare i detta uttrycks egentliga bemärkelse. Borgarbrandmännen uppburu sålunda timpenning för det arbete de efter kallelse utförde för brandkårens räkning, och det arbete de utförde som brandmän var endast en bisyssla vid sidan om deras egentliga arbete. Denna deras ställning gjorde, att de icke kunde vinna anslutning till de egentliga brandmännens organisationer.

Socialstyrelsen avgav utlåtande över besvären. Ef-

ter att ha erinrat om, att brandmän enligt en inom doktrinen allmänt omfattad mening voro underkastade ämbetsmannansvar samt att detta ansetts följa av att brandmännen handhade kommunala självförvaltningsuppgifter och därvid voro bärare av myndighetsbefogenheter gentemot de enskilda medborgarna eller ock av att, såsom det även uttrycktes, brandmännens verksamhet innefattade offentlig maktutövning, anförde Socialstyrelsen vidare:

Såvitt Socialstyrelsen kan finna är det icke möjligt att med hänsyn till ämbetsmannansvaret göra någon åtskillnad mellan personal tillhörande en yrkesbrandkår och personal tillhörande en borgarbrandkår. Det arbete, som åligger en brandman, torde vara ett och detsamma, oavsett om vederbörande kommun organiserat sin brandstyrka på det ena eller det andra sättet. I båda fallen karakteriseras tjänstgöringen av en hög grad av självständighet, förenad med befo-genhet till offentlig maktutövning gentemot allmänheten. Även en person tillhörande en borgarbrandkår måste därför under sin tjänstgöring såsom brandman vara underkastad ämbetsmannansvar, vilket innebär, att eventuella fel och försummelser i tjänsten bedömas enligt 25 kap. strafflagen.

Att borgarbrandkårens personal med hänsyn till arbetets intermittenta natur i regel åtnjuter avlöning per timme synes icke äga någon betydelse vid bedömning av frågan om ämbetsmannansvaret. Socialstyrelsen vill i detta hänseende erinra om att arvudet för brandfogde och v. brandfogde, vilka avses i 1937 års lag om förekommande och släckning av skogseld och enligt lagrådets yttrande rörande 12 § i nämnda lag måste anses vara underkastade ämbetsmannansvar, enligt uttalande av föredragande departementschefen icke behöver fastställas såsom ett årligt engångsbelopp utan, om så finnes lämpligare, kan bestämmas att utgå i form av dagarvode (Kungl. Maj:ts prop. 1937 nr 16 s. 98). Anmärkas må för övrigt, att det i vissa fall torde förekomma, att personal tillhörande borgarbrandkåren förutom ersättning för utfört arbete även åtnjuter fast årsarvode med ett mindre belopp.

Då förbundets medlemmar enligt vad ovan anförts måste anses vara underkastade ämbetsmannansvar och lagen om förenings- och förhandlingsrätt följaktligen, enligt bestämmelse i lagens 1 §, icke äger tillämpning å medlemmarna i fråga, har den av förbundet jämlikt 3 kap. av lagen gjorda anmälan icke lagligen kunnat föranleda någon Socialstyrelsens åtgärd.

På grund av det anförda hemställde Socialstyrelsen, att de anförda besvären icke måtte föranleda ändring i styrelsens beslut.

Målet föredrogs den 7/2 1946 i *Regeringsrätten*, därvid Regeringsrätten ej fann skäl att göra ändring i Socialstyrelsens beslut. *Stig G. Holmberg.*

Eldsvåda

I en förtort till Philadelphia brann mrs Hattie Currys sommarstuga ner. I gaveln hade svalor byggt sina bon, och då de höll på med att göra värrengöring hade en svala tagit med hem en brinnande cigarrettstump.

Johannes brandstation 75 år

Den 9 oktober 1878 invigdes Johannes brandstation vid Malmskillnadsgatan, belägen på samma plats som tidigare upptogs av Jakobs och Johannis församlingars fattighus.

Ur en samtida tidning saxas: "Som bekant har brandväsendet inom hufvudstaden under de sista åren varit underkastadt en fullkomlig ombildning, men oaktadt allt som på detta område blifvit gjort och oaktadt de lysande bevis på sin duglighet, den nya brandkåren redan afgifvit, har denna nydaning först genom den nya brandstationens färdigbyggande nått sin fulländning, och må man rättvisligen erkänna det, en fulländning, som ställer Stockholms brandväsen fullkomligt på samma nivå, som hvilken af de stora kontinentala hufvudstädernas som helst.

Uppfördt efter de bästa utländska förebilder, har den nya byggnaden, med de erfarenheter man på detta

Johannes brandstation den 9 okt. 1878. — Samtida trästick.

område utifrån samlat, blifvit en mönsteranstalt i sitt slag. Den fyra våningar höga hufvudbyggnaden, som med facaden vetter utåt Johannis plan innehåller tienstelokaler, boställsvåning för brandchefen och det öfriga högre befälet samt öfverst rustkammare och förrådsrum. Den en våning lägre flygeln utåt Johannis kyrkogård inrymmer i bottenvåningen tvänne spruthus, skilda från hvarandra genom trappan upp till de i de båda öfre våningarna belägna logementen för manskapet, och förenade med denna genom fjäderdörrar å ömse sidor, hvarigenom det blir möjligt för manskapet att vid gifven signal direkte från logementen fördela sig på sina respektiva afdelningar. Vidare innehåller denna den rymliga, propra köksafdelningen med sina stora spisar såväl för ånga som bränsle, matsal, tvättstuga, mangelbod m. m. samt en vattenbassin för slangtvätten. I syd-

östra hörnet af denna flygel reser sig det 116 fot höga slangtornet, hvars spets tillika krönes af rum för observationsvakten, och hvarifrån man eger en omfattande utsigt öfver hufvudstaden och trakten deromkring.

Då vi ej kunna inlåta oss på någon detaljerad beskrifning af den vidsträckta byggnaden, åtnöja vi oss med att till de här gjorda antydningarna ytterligare lägga, att man med den sorgfälligaste omtänksamhet sört för manskapets trefnad och välbefinnande, exempelvis genom förträffliga badlokaler i förbindelse med de olika logementen, sjuksal med sitt läkarerum, läs- och arbetsrum etc. Vidare finnas här smedja, snickare-, skomakare- och skräddareverkstäder, en stor gymnastikal med fullständig apparelj — hvar till gifven kommer en åt nordöstra sidan uppförd exercisgafvel för manskapets öfningar — allt fördeladt dels inom flygeln åt kyrkogården, dels i gårdsbyggnaderna mot Johannis östra kyrkogata. På denna sida äro äfven vagns- och stallbyggnaderna belägna, det senare med rum för 12 hästar.

Byggnaden är uppförd genom försorg af stadens byggnadskontor efter ritningar af hofintendenten A. Nyström."

—d.

Brandmästarebefattningen

vid

Sandvikens brandkår
är till ansökan ledig.

Sökande skall ha genomgått brandmästarekurs kategori I vid Statens brandskola samt ha flerårig, väl vitsordad tjänstgöring vid yrkesbrandkår. Alder 30—40 år. Erfarenhet från brandsyneförrättningar önskvärd.

Till befattningen hör fullt modern tjänstebostad om 3 rum och kök.

Sökande är skyldig att på anfordran genomgå läkarundersökning.

Ansökan bör åtföljas av de handlingar sökande önskar åberopa samt innehålla uppgift om ålder, civilstånd, tillträdesdag och löneprestationer.

Ansökan sändes till brandstyrelsens ordförande, bruksdisponent Erik W. Forsberg, Sandviken.

Ansökningstiden utgår den 15 maj 1954.

Sandviken i april 1954.

Brandstyrelsen i Sandviken.

Befattningen som

Brandchef

i Skänninge stad (Borgarbrandkår) kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdas den 1 juli 1954. För tjänsten utgår arvode enligt överenskommelse den 10 februari 1953 mellan Svenska Stadsförbundet och Brandbefälets Riksförbund.

Till Brandstyrelsen ställde ansökningar, åtföljda av åldersbetyg samt de övriga handlingar sökande vill åberopa — på anmodan läkarintyg — skola vara inkomna före april månads utgång.

Närmare upplysningar lämnas av Brandstyrelsens ordförande, Rt Kontoret 217, bost. 517.

Brandstyrelsen.

Brandförman

En nyinrättad befattning som heltidsanställd brandförman vid Ätvidabergs köpings borgarbrandkår är till ansökan ledig att tillträdas snarast möjligt.

Med tjänsten, som är placerad i lönegrad 16 i för Ätvidabergs köping gällande löneplan, följer en begynnelselöne av f. n. kr. 9.648:— och efter 9 års tjänst en slutlöne av kr. 10.932:— vartill kommer ett årligt beklädnadsbidrag med kr. 450:—. Tjänsten är förenad med rätt till pension, vartill köpingen betalar hela pens.-avgiften.

Sökande skall ha genomgått brandförsmanskurs kat. I vid Statens brandskola samt ha praktik vid yrkesbrandkår.

Befattningshavare är skyldig att underkasta sig de bestämmelser i tjänste- och avlöningsreglementet för köpingens befattningshavare, brandordningen och övriga brandförsvaret rörande föreskrifter samt ev. omreglering av med tjänsten förenade löne- och pensionsförmåner, ävensom tjänstgöringsförhållanden, som kan vara i vederbörlig ordning beslutade.

Sökande äger rätt att tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring i och för löneklassuppflyttning.

Familjebostad finnes disponibel för befattningshavare.

Egenhändigt skriven ansökan åtföljd av de handlingar sökande önskar åberopa skall vara inkomna till Ätvidabergs köpings brandstyrelse, kommunalkontoret, Ätvidaberg, senast 30/4 1954.

Ev. upplysningar om tjänsten lämnas av brandchefen, Ivan Wallman, t. Ätvidaberg 248.

Ätvidaberg den 31 mars 1954.

Ätvidabergs Brandstyrelse.

KUNGÖRELSE

Befattningen som

vice Brandchef

vid BORGARBRANDKÄREN i SALA kungöres härmed till ansökan ledig med tillträde snarast.

Befattningen är en arvodesbefattning med deltidstjänstgöring. Sökande bör ha genomgått brandchefskurs kat. II eller brandmästarekurs kat. I.

Närmare upplysningar angående tjänstgöringsförhållanden, löneförmåner m. m. lämnas av brandchefen i Sala, tel. 1222 (kont.) eller 1202 (bost.).

Ansökningar åtföljda av åldersbetyg samt övriga handlingar, som sökande önskar åberopa, skola ställas till Drätselkammaren, Sala och adresseras till Brandkären, Sala.

Ansökningstiden utgår 15 maj.

Sala den 18 mars 1954.

Brandchefen.

En befattning som

Brandförman

vid Kramfors brandkår är till ansökan ledig. Sökande skall ha genomgått brandförsmanskurs kat. I. Med befattningen följer lön enligt lönegrad 16, ortsgrupp IV. Beklädnadsersättning 528:— kr/år. Sökande som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tidigare tjänst skall ange detta i ansökningshandling, som ingives till Brandstyrelsen i Kramfors.

Brandstation med logementsförläggning. 101 tim. arbetsvecka. Närmare upplysningar lämnas av brandchefen.

Brandstyrelsen.

Till salu

2 st. syrgasapparater,

den ena helt oanvänd och den andra endast provad, äro till salu tillsammans med 2 st. reservbehållare för syrgas, 7 st. alkalipatroner och 1 st. verktygsväska, typ DEGEA AUDOS MR I.

Stidsvigs & Hälsingborgs

Limfabriker Aktiebolag

tel. 200 14
Hälsingborg

Bemärkelsedagar

50 år.

- 15/5 Lönngren, F., brandchef, Vimmerby.
 26/5 Rosencrantz, H., brandchef, Hälsingborg.
 26/5 Weidenby, A. W., brandmästare, Danderyd.

40 år.

- 5/5 Frisk, L. E. G., brandchef, Hagfors.
 12/5 Broman, H., v. brandchef, Lycksele.

Fast brandcorps i Grönköping?

Ur Grönköpings Veckoblad lånar vi följande:

GAIF — Grönköpings Allmänna Idrottsförening — har ingått till stadsfullmäktige med en skrivelse, vari kräves att en fast brandcorps omedelbart upprättas i staden i stället för den nuvarande brandcorpsen, vilken som bekant består av civila medborgare och sålunda är en ren folkcorps.

Orsaken till denna hemställan är — enligt vad Veckobladet inhämtat — icke att man fruktar för hur en eldsvåda å Låspevallen skulle utfalla med nuvarande corps, utan i stället att man behöver ett par nya stjärnlöpare för att förstärka det nu något överåriga gamla löpargardet, och då alla nya dylika åro brandmän kan GAIF icke få någon nyrekrytering därest icke en fast corps inrättas.

Herr brandchefen Arvid Lundstedt lär ställa sig tveksam enär en fast corps knappast skulle kunna släcka eldsvådorna bättre än folkcorpsen, men Grönköpings Veckoblad vill dock uttala en förhoppning det stadsfullmäktige skall ställa sig välvilligare. Måste man dock handla snabbt om GAIF skall ha någon chans mot Hjo i DM i nästa månad! Må

Notiser

Utnämningar

Till vice brandchef i Karlstad har utnämnts brandkapten Lars Johansson, Luleå.

Till brandkapten i Västerås har utnämnts t. f. brandkapten Gustaf Rennéus, Eskilstuna.

Årsmöten

- 21—22/5 Dalarnas Brandkärsförbund i Ludvika.
 12/6 Svenska Brandbefälsförbundet i Linköping.
 12/6 Sveriges Brandbefäls Riksförbund i Linköping.

Som bilaga

till detta nummer medföljer dagordningen för Riksförbundets årsmöte jämte inbetalningskort.

R.-M. i skidlöpning

arrangerades den 17 februari 1954 av Örebro brandkår. Tävlingen, som gynnades av idealiskt väder, var förlagd till Kilsbergen c:a två mil nordväst om staden. Segrare på den två mil långa banan blev Rune Jansson, Uppsala, efter hård strid med Sven Andersson, Härnösand, som vid varvningen ledde med 41 sek. Trea blev fortspringaren Sune "Hällsta" Karlsson från Gävle. I lagtävlingen segrade Uppsala, som därmed för alltid hemförde det av A.-B. Algot Tapper, Borlänge, uppsatta vandringspriset.

A. N.

man betänka det det här gäller att ge ungdomen ett handtag, vilket förvisso skall bli till nytta för folkhälsan och dessutom en god reklam för vår stad!

Egendomligt nog är herr brandchefen Lundstedt, ehuru fullt avlönad brandman, själv icke någon springare, vilket kanske kan förklara hans ogina inställning till idrottsföreningens rimliga begäran.

Nytt HJÄLMAR Nytt MED STÄLLBAR INREDNING

Hjälmen kan inställas för 4 storlekar samt delar därav. Mjuk anliggningsrem som passar alla huvudformer och håller hjälmen stadigt på huvudet utan att trycka. Hjälmen är krymp- och rostfri. *Patentsökt.* Våra lättmetallshjälmar har 3 gånger bättre värmskydd än lackerade stålhelmar. C:a 33.000 hjälmar sålda de senaste 12 åren. Finns för omgående leverans. — Gamla hjälmar, även av andra fabriker, kunna förse mer vår nya inredning.

Jonseredes linneslang samt all övrig brandmateriel till lägsta priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP, Halmstad — Tel. 3333